

Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsitlevä eurooppalainen kansalaispaneeli

Loppuraportti

Käsikirjoitus valmistunut marraskuussa 2023.

Tässä asiakirjassa esitetyt mielipiteet ei voida pitää Euroopan komission virallisena kantana.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2023

© Euroopan unioni, 2023

Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat periaatteet perustuvat 12. joulukuuta 2011 annettuun komission päätökseen 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39). Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset ilmoitetaan.

Kaikki valokuvat © Euroopan unioni

Print	ISBN 978-92-68-09214-9	doi:10.2775/485418	NA-09-23-534-FI-C
PDF	ISBN 978-92-68-09200-2	doi:10.2775/814498	NA-09-23-534-FI-N

SISÄLLYS

1. Johdanto	2
2. Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli lyhyesti	5
2.1 Satunnaisvalinta ja paneelin väestöllinen jakauma.....	6
2.2 Ohjauskomitea.....	9
2.3 Osaamiskomitea.....	10
2.4 Taustatietoja antava asiantuntijatiimi	11
2.5 Puhujat.....	11
2.6 Päämoderoijat.....	13
2.7 Vetäjät.....	14
2.8 Tarkkailijat.....	15
3. Menetelmäkehys ja yksittäiset istunnot.....	18
3.1 Menetelmäkehys	19
3.2 Ensimmäisen istunnon menettely ja tuotokset.....	20
3.3 Toisen istunnon menettely ja tuotokset.....	24
3.4 Kolmannen istunnon menettely ja tuotokset.....	26
4. Seuraavat vaiheet.....	33
Liite: Suositukset kokonaisuudessaan	36

1. Johdanto

Euroopan komissio järjesti vuonna 2023 kolme eurooppalaista kansalaispaneelia, joista yksi käsitteli oppimiseen liittyvää liikkuvuutta. Kuhunkin paneeliin osallistui enimmillään 150 satunnaisesti valittua kansalaista. Heidän tehtävänä oli keskustella tietyistä komission keskeisistä ehdotuksista ja antaa suosituksia niiden valmistelua varten. Paneeleissa olivat edustettuina EU:n kaikki 27 jäsenvaltiota. Komissio sitoutui kansalaispaneelien järjestämiseen 17. kesäkuuta 2022 annetussa tiedonannossa ”Euroopan tulevaisuuskonferenssi: Visiosta konkreettisiin toimiin”⁽¹⁾ ja komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin vuoden 2022 Unionin tila -puheessa. Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli oli järjestyksessä kolmas koolle kutsutusta paneeleista. Se kokoontui kolmeen istuntoon, jotka pidettiin 3.–5. maaliskuuta, 24.–26. maaliskuuta ja 28.–30. huhtikuuta 2023. Paneelin koollekutsuminen liittyi komission valmistelevaan ehdotukseen, jonka pohjalta oli määrä laatia neuvoston suositus oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja jota varten komissio halusi saada tietoja ja suosituksia kansalaisten näkökulmasta.

Oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella tarkoitetaan määrämittaista oleskelua ulkomailla oppimistarkoituksessa esimerkiksi yliopistossa, koulussa tai jopa yrityksessä tai osana nuorisovaihtoa. Liikkuvuus on nykyisin olennainen osa nykyaikaista koulutusta. Se on myös erittäin tärkeä väline elinikäisen oppimisen, henkilökohtaisen kehityksen ja kulttuurien välisen ymmärryksen kannalta. Vielä on kuitenkin paljon tehtävää, ennen kuin liikkuvuus on osallistavaa ja tehokasta sekä kaikkien oppijoiden saatavilla Euroopan unionissa.

Unioni on tietoinen näistä haasteista ja se edistää aktiivisesti oppimiseen liittyvää liikkuvuutta sekä tukee jäsenvaltioita näiden pyrkimyksissä lisätä osallistumista. Esimerkiksi eurooppalaista koulutusaluetta koskevassa komission vuoden 2025 strategiassa on asetettu kunnianhimoisia tavoitteita, jotta jokaisella olisi mahdollisuus hyötyä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja jotta ulkomailla hankitut oppimistulokset tunnustettaisiin vastavuoroisesti ilman eri toimenpiteitä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi olisi kuitenkin ratkaistava monimutkaisia poliittisia haasteita, jotka liittyvät rahoitukseen, kielitaitoon, oppimistulosten tunnustamiseen sekä sosiaaliseen ja kulttuuriseen integraatioon. Unionilla on tärkeä tehtävä edistää ja koordinoita jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien välistä yhteistyötä, jotta näihin ongelmiin voidaan löytää toimivia ratkaisuja.

⁽¹⁾ Euroopan komissio (2022), komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan tulevaisuuskonferenssi: Visiosta konkreettisiin toimiin, COM(2022) 404 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52022DC0404&qid=1700649068586>).

Vuonna 2023 komissio päätti esittää uuden toimenpide-ehdotuksen, jonka tavoitteena on edistää oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollistamista kaikille eurooppalaisella koulutusalueella. Tähän liittyen komissio kutsui koolle eurooppalaisen kansalaispaneelin ja pyysi osallistujia vastaamaan seuraavaan kysymykseen: **"Miten voimme tehdä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta vaihtoehdon kaikille?"** Kansalaisia pyydettiin määrittämään liikkuvuuden tärkeimmät esteet ja arvioimaan, mitä on tehtävä, jotta jokainen voisi hyödyntää liikkuvuusmahdollisuuksia.

Kansalaispaneelin osallistajat määrittivät tietomateriaalin, asiantuntijalausuntojen sekä työryhmissä ja yhteisistunnoissa käytyjen keskustelujen pohjalta komission uuden toimintaehdotuksen kannalta tärkeitä kysymyksiä ja asettivat ne tärkeysjärjestykseen. Tässä raportissa ja sen liitteessä esitetään paneelin käyttämä aineisto ja sen työn tulokset. Lisäksi siinä kuvataan paneelin työn menetelmäkehys, keskustelujen toteutustapa, kolmen istunnon tuotokset sekä työn seuraavat vaiheet. Lopuksi tehdään koko prosessia koskevat päätelmät.

2. Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli lyhyesti

2.1 SATUNNAISVALINTA JA PANEELIN VÄESTÖLLINEN JAKAUMA

Kansalaispaneelin osallistujat valittiin satunnaisvalinnalla, koska se on oikeudenmukainen, yhdenmukainen ja luotettava tapa valita osallistujat tällaisiin osallistaviin prosesseihin. Asianmukaisesti sovellettuna satunnaisvalinnalla voidaan lisätä monimuotoisuutta ja parantaa edustavuutta. Yhteydenotot mahdollisiin osallistujiin hoiti Kantar Public 27 kansallisen valintatoimiston tuella. Useimmissa maissa mahdollisia

osallistujia lähestyttiin puhelimitse käyttämällä satunnaista numerovalintaa. Osassa maista mahdollisia osallistujia lähestyttiin henkilökohtaisesti tai soveltamalla satunnaisvalintaa todennäköisyyspohjaisesta verkkopaneelistä (vain Luxemburgissa). Keskimääräinen suostumusaste vaihteli eri jäsenvaltioissa, mutta koko unionin keskimääräinen suostumusaste oli 5,15 prosenttia.

Taulukko 1: Paneelin osallistujien väestöllinen jakauma

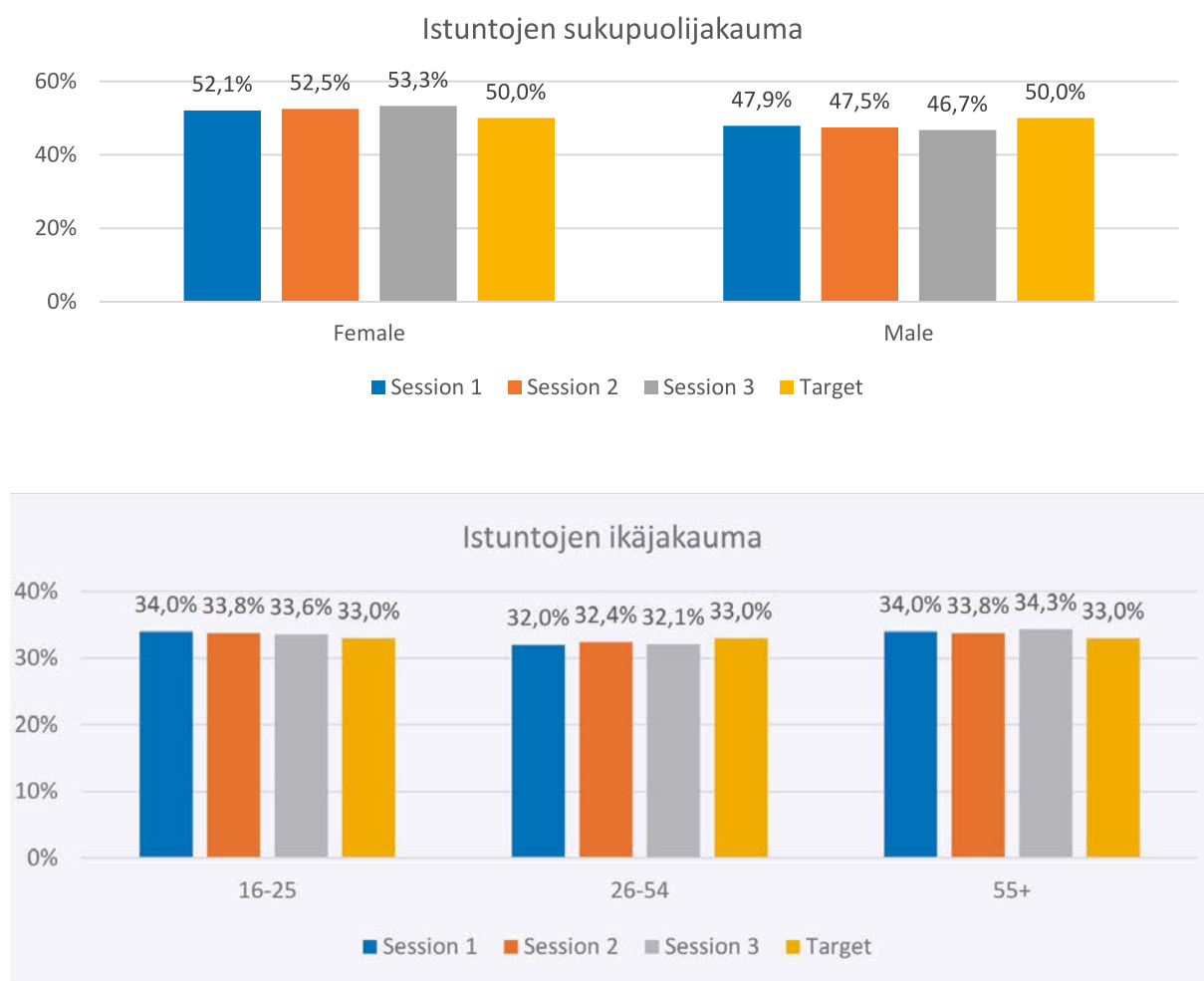
MAA	TAVOITELTU OSALLISTUJAMÄÄRÄ	TOTEUTUNUT OSALLISTUJAMÄÄRÄ		
		Ensimmäinen istunto	Toinen istunto	Kolmas istunto
Belgia	5	4	4	4
Bulgaria	4	4	4	4
Tšekki	5	5	5	5
Tanska	3	3	3	3
Saksa	19	19	15	14
Viro	2	2	2	2
Irlanti	3	3	3	3
Kreikka	5	5	5	5
Espanja	12	12	12	11
Ranska	15	15	15	14
Kroatia	2	2	2	2
Italia	15	15	15	15
Kypros	2	2	2	2
Latvia	2	3	3	3
Liettua	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Unkari	5	5	5	5
Malta	2	2	1	1
Alankomaat	6	4	4	4
Itävalta	4	4	3	4
Puola	10	10	10	10
Portugali	5	4	4	4
Romania	7	7	7	7
Slovenia	2	2	2	2
Slovakia	3	3	3	3
Suomi	3	3	3	3
Ruotsi	5	4	3	3
Yhteensä	150	142	139	137

Taulukosta 1 käyvät ilmi kansalaispaneelin tavoitellut osallistujamäärät eri jäsenvaltioista (maakiintiöt) sekä toteutuneet osallistujamäärät maittain. Tavoitteena oli, että kunkin EU:n jäsenvaltion edustajien määrä on suhteessa kyseisen maan väkilukuun, kuitenkin tasapainotettuna siten, että kustakin jäsenvaltiosta paneeliin osallistuu vähintään kaksi henkilöä ⁽²⁾. Toisin sanoen väkiluvultaan suurista maista tavoiteltiin suurta osallistujamäärää (esimerkiksi Saksan tavoiteltu osallistujamäärä oli 19 henkilöä), kun taas Maltasta ja Luxemburgista paneeliin kutsuttiin kummastakin kaksi osallistujaa. Yleisesti ottaen osallistumisaste oli hyvä ja osallistujamäärät vastasivat suurin piirtein tavoiteltuja määriä. EU:n 27 jäsenvaltiosta 22:n osalta

saavutettiin tavoiteltu osallistujamäärä. Kaiken kaikkiaan tavoitelluista 150 osallistujasta 142 osallistui vähintään yhteen istuntoon.

Jotta paneeli kuvastaisi EU:n väestön monimuotoisuutta mahdollisimman hyvin, tavoitellut osallistujakiintiöt määriteltiin kaaviossa 1 esitettyjen sosiodemografisten ominaisuuksien mukaisesti (toteutuneet osallistujien osuudet laskettiin niistä 142 kansalaisesta, jotka osallistuivat vähintään yhteen istuntoon). Tästä periaatteesta poikettiin nuorten osalta, sillä kolmasosa paneelin osallistujista päätettiin valita 16–25-vuotiaiden ryhmästä, vaikka tämän ikäryhmän osuus EU:n väestöstä on alle 33 prosenttia ⁽³⁾.

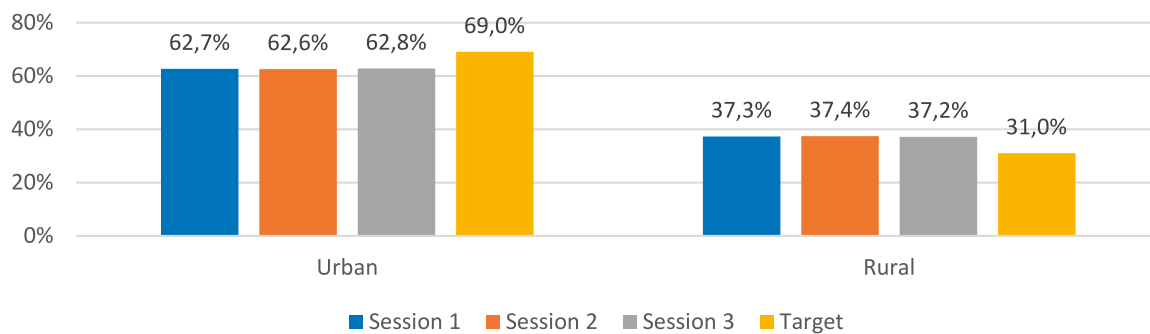
Kaavio 1: Tavoitemäärät ja toteutuneet osallistujamäärät istuntoa kohti neljän sosiodemografisen kriteerin perusteella

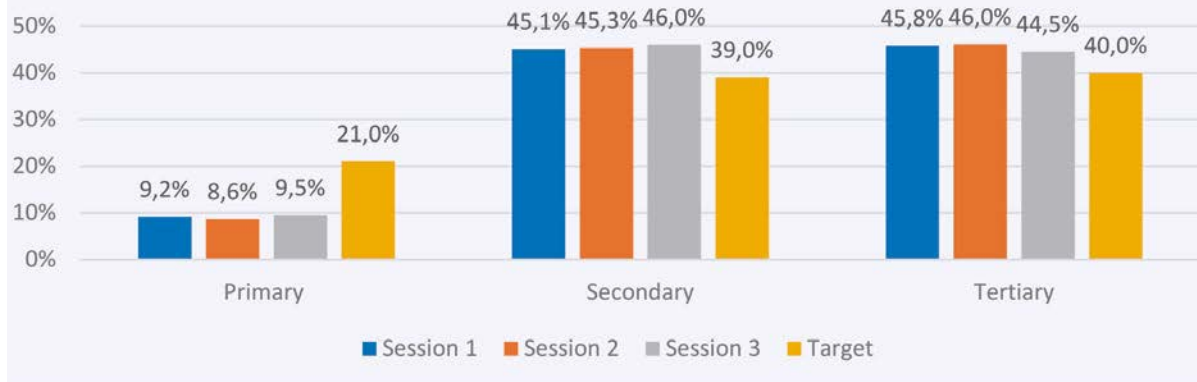
⁽²⁾ Maakohtaiset kiintiöt määritettiin noudattaen alenevan suhteellisuuden periaatetta, jota käytetään myös laskettaessa jäsenvaltioiden paikkamääriä Euroopan parlamentissa.

⁽³⁾ Tähän ikäryhmään kuuluvien osuus EU:n väestöstä on 10,6 prosenttia (Eurostat, 2022).

Osallistujien jakauma asuinpaikan mukaan

Osallistujien jakauma koulutusasteen mukaan

2.2 OHJAUSKOMITEA

Ohjauskomitea suunnitteli ja järjesti paneelin ja johti sitä. Ohjauskomitea kokoontui kerran viikossa päättämään käytännön järjestämiseen liittyvistä ja muista kysymyksistä, jotka koskivat muun muassa menetelmiä, logistiikkaa ja talousarviota. Komitea koostui komission ja toimeksisaajien edustajista. Komissiosta ohjauskomitean työhön osallistui kolme pääosastoa: viestinnän pääosasto, joka vastaa kansalaisosallistumisen uudesta vaiheesta ja joka huolehti erityisesti paneelin menetelmistä ja järjestämisestä; työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, joka vastaa ammatillista koulutusta ja aikuiskoulutusta koskevasta toimintapolitiikasta; sekä koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, joka vastaa oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta, mukaan lukien tuleva komission ehdotus neuvoston suosituksiksi aiheesta.

Toimeksisaajat suunnittelivat ja toteuttivat yhdessä tämän uuden sukupolven eurooppalaisen kansalaispaneelin. Kantar Public hoiti yhteydenotot mahdollisiin osallistujiin. VO Europe ja MCI vastasivat osallistujien avustamisesta ja viestinnästä heidän kanssaan sekä kaikista kolmen istunnon järjestelyihin liittyvistä näkökohdista. Lisäksi prosessissa oli mukana kansainväli-

nen pohdintaryhmä, joka kokosi yhteen asiantuntijoita suunnittelemaan ja tukemaan pohdintaprosessia. Pohdintaryhmän jäsenet olivat ifok (Saksa), Missions Publiques (Ranska), Danish Board of Technology Foundation (Tanska) ja deliberativa (Espanja). Pohdintaryhmään osallistuneet kumppanit suunnittelivat yhdessä viestinnän pääosaston kanssa osallistumisprosessin suuret linjat sekä kunkin istunnon ohjelman hyödyntäen yhteistä taitotietoaan. Pohdintaryhmän tehtävänä oli yhdessä kolmen pääosaston kanssa laatia prosessin kuvaus, jossa määritettiin paneelin tehtävänanto, sekä perustaa neuvoa-antava osaamiskomitea. Lisäksi pohdintaryhmä etsi työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston ja koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosaston tuella puhujia, jotka auttoivat osallistujia ymmärtämään aihetta monitahoisesti ja vastasivat heidän kysymyksiinsä kolmen istunnon aikana. Puhujat saivat pohdintaryhmältä tehtävänsä tarvittavat taustatiedot. Pohdintaryhmä myös koordinoi viestintää osallistujien sekä paikan päällä toimineen tukitiimin kanssa, toimi pääasiallisena moderoijana, tuki ryhmätyöskentelyä ja valvoi tulosten raportointia.

2.3 OSAAMISKOMITEA

Pohdintaprosessiin osallistui myös osaamiskomitea, joka koostui oppimiseen liittyvän liikkuvuuden alan asiantuntijoista. Osaamiskomitea lisäsi pohdintaprosessin luotettavuutta, sillä se huolehti siitä, että osallistujille annetut tiedot olivat laadukkaita, objektiivisia, monipuolisia ja ymmärrettäviä. Osaamiskomitean tehtävänä oli tuottaa ja tarjota tietämystä ja asiantuntemusta, jotta voitiin varmistaa tasapuoliset osallistumismahdollisuudet kaikille osallistujille ja tukea osallistujien välistä keskustelua. Tätä varten muun muassa laadittiin tietopaketti, joka jaettiin osallistujille ennen ensimmäistä istuntoa. Tiedot aiheen poliittisesta taustasta laadittiin tiiviissä yhteistyössä ohjauskomitean kanssa.

Osaamiskomitea myös auttoi pohdintaryhmää tunnistamaan ns. heikkoja signaaleja (esimerkiksi keskustelun puuttuminen), monialaisia kysymyksiä ja osallistujien pohdintoihin vaikuttavien tietojen puutetta (esimerkiksi ideoiden ja olemassa olevien EU:n aloitteiden väliset mahdolliset päällekkäisyydet ja/tai osat alueet, joilla ehdotettuja toimia näyttö ei välttämättä tue). Lisäksi osaamiskomitean jäsenet suorittivat faktantarkistusta ja vastasivat osallistujien kysymyksiin istuntojen aikana ja niiden jälkeen. Tässä heillä oli tukenaan taustatietoja antava asiantuntijatiimi, johon kuului myös muita komission asiantuntijoita. Osaamiskomitean jäsenet myös tukivat pohdintaryhmää sen ryhmitellessä osallistujien ensimmäisen istunnon tuotoksia (oppimiseen liittyvän liikkuvuuden esteiden osalta) laajempiin esteluokkiin hyödyntäen omaa tietämystään ja kokemuksiaan oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta.

Osaamiskomitea koostui viidestä jäsenestä, jotka ohjauskomitea valitsi seuraavin perustein: asiantuntemus useilta eri osaamisaloilta, niin sidosryhmien kuin kollegoiden keskuudessa laajasti tunnustettu taitotieto ja kokemus alalta, kyky ymmärtää ja hyväksyä erilaisia näkemyksiä aiheesta ja viestiä niistä (mahdolliset kompromissit mukaan lukien) sekä monipuolisuus sukupuolen, kansalaisuuden ja viiterühmien osalta. Lisäksi kaksi koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosaston edustajaa antoi tietoa EU:n toimintapolitiikasta.

Osaamiskomitean jäsenet olivat seuraavat:

- Gina Ebner, Euroopan aikuiskoulutusyhdistys (European Association for the Education of Adults)
- Mantas Pupinis, osakas ja tutkimusjohtaja, PPMI, Liettua
- Juan Rayón González, Erasmus Student Network (ESN)
- Mika Saarinen, Erasmus+ -ohjelman kansallinen toimisto, Suomi
- Beatriz Tourón, Erasmus+ -ohjelman kansallinen toimisto, Espanja
- Fabienne Metayer, jaospäällikkö, Erasmus+ -koordinoituyksikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto (kiertävä jäsen)
- Giedrius Sudikas, Erasmus+ -toimihenkilö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto (kiertävä jäsen).

2.4 TAUSTATietoja ANTAVA ASIAntuntijatiimi

Paneelia varten perustettiin taustatietoja antava asiantuntijatiimi (Knowledge and Information Centre, KIC), jonka tehtävänä oli vastata osallistujien paneelin työn aikana esittämiin kysymyksiin ja selvennyspyyntöihin. Asiantuntijatiimiin kuului viestinnän pääosaston, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston ja koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosaston asiantuntijoita, joita pyydettiin vastaamaan omia politiikka-alojaan koskeviin kysy-

myksiin. Lisäksi mukana oli osaamiskomitean jäseniä ja muita asiantuntijoita. Asiantuntijatiimi vastasi paneelin kolmen istunnon aikana kirjallisesti osallistujien esittämiin kysymyksiin. Kolmannessa istunnossa asiantuntijatiimin jäsenet keskustelivat lyhyesti kolmen työryhmän kanssa selvittääkseen mahdollisia epäselväksi jääneitä kysymyksiä, ennen kuin osallistujat laativat lopulliset suosituksensa.

2.5 PUHUJAT

Osaamiskomitean jäsenten lisäksi useita sidosryhmiä ja asiantuntijoita kutsuttiin jakamaan asiantuntemustaan ja kokemuksiaan oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta sekä vastaamaan osallistujien kysymyksiin. Puhujat esittelivät tällaisen liikkuvuuden eri aloja (koulu liikkuvuus, nuorten liikkuvuus, opiskelijoiden liikkuvuus sekä liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa). He antoivat tietoa nykyisistä EU:n ja kansallisen tason liikkuvuusohjelmista, haasteista, joita eri ryhmillä on oppimiseen liittyvän liikkuvuuden

hyödyntämisessä, sekä mahdollisista toimenpiteistä, joilla hyödyntämismahdollisuuksia voidaan parantaa sekä jäsenvaltioiden että EU:n tasolla. He myös käsitelivät toimenpiteiden panos-hyötysuhdetta ja antoivat osallistujille palautetta heidän työstään. Osaamiskomitea varmisti, että osallistujille esitetyt tiedot olivat tasapuolisia ja riittäviä ja että tiedoissa olivat riittävässä määrin edustettuina EU:n päättäjien ja sidosryhmien keskeiset kannat. Puhujat on esitetty jäljempänä olevassa taulukossa.

Taulukko 2: Istuntojen puhujat

ENSIMMÄINEN ISTUNTO	
Euroopan komissio	Mariya Gabriel , innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista, koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaava komission jäsen (toukokuuhun 2023 asti)
	Pia Ahrenkilde Hansen , pääjohtaja, viestinnän pääosasto
	Richard Kühnel , johtaja, edustus ja viestintä jäsenvaltioissa, viestinnän pääosasto
	Ute Haller-Block , yksikönpäällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Jutta König-Georgiades , kansalaiskeskusteluista vastaava yksikkö, viestinnän pääosasto
Ulkopuoliset asiantuntijat	Gina Ebner , pääsihteeri, Euroopan aikuiskoulutusyhdistys (European Association for the Education of Adults)
	Ismael Pérez Civico , Euroopan nuorisofoorumi
	Juan Rayón González , puheenjohtaja, Erasmus Student Network
	Mika Saarinen , johtaja, Erasmus+ -ohjelman Suomen kansallinen toimisto (Opetushallitus)
	Beatriz Tourón Torrado , koulutusneuvoja, Erasmus+ -ohjelman Espanjan kansallinen toimisto (SEPIE)
TOINEN ISTUNTO	
Euroopan komissio	Sophia Eriksson Waterschoot , nuorisoasioista, koulutuksesta ja Erasmus+ -ohjelmasta vastaavan yksikön päällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Ute Haller-Block , yksikönpäällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
Monialaiset asiantuntijat	Mantas Pupinis , tutkimusjohtaja PPMI:ssä ja projektipäällikkö käynnissä olevassa hankkeessa ”Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tukemista koskeva tutkimus: edistyminen, esteet ja tie eteenpäin”
	Mika Saarinen , johtaja, Erasmus+ -ohjelman Suomen kansallinen toimisto (Opetushallitus)
Aihekokonaisuus 1: Yksilöllisten ja asenteisiin liittyvien haasteiden, esteiden ja ongelmien ratkaiseminen	Gregorio Blanco Martin , englanninkielisen osaston johtaja ja Erasmus-koordinaattori, IES Gabriel Alonso de Herrera
	Irina Ferencz , johtaja, akateeminen yhteistyöjärjestö (Academic Cooperation Association)
	Wim Gabriels , liikkuvuutta koskevaan sosiaaliseen osallisuuteen ja osallistumiseen liittyvien asioiden johtaja ja koordinaattori, Erasmus Student Network
	Christoph van Mol , apulaisprofessori, Tilburgin yliopisto
Aihekokonaisuus 2: Kontekstuaalisten ja ympäristöön liittyvien haasteiden, esteiden ja ongelmien ratkaiseminen	Gina Ebner , pääsihteeri, Euroopan aikuiskoulutusyhdistys (European Association for the Education of Adults)
	Ewa Krzaklewska , apulaisprofessori, Jagellon yliopisto
	Ruben Sansom , puhtaaseen liikkuvuuteen liittyvien asioiden koordinaattori, Generation Climate Europe
	Brikena Xhomaqi , johtaja, elinikäisen oppimisen foorumi
Aihekokonaisuus 3: Institutionaalisten ja toimintapolitiikkaan liittyvien haasteiden, esteiden ja ongelmien ratkaiseminen	Vito Borelli , tiiminjohtaja, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Audrey Frith , johtaja, Eurodesk Brussels Link
	Søren Kristensen , konsultti, Techne
	Chiara Riondino , yksikönpäällikkö, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto

KOLMAS ISTUNTO	
Euroopan komissio	Nicolas Schmit , työllisyysasioista ja sosiaalisista oikeuksista vastaava komission jäsen
	Sophia Eriksson Waterschoot , nuorisoasioista, koulutuksesta ja Erasmus+ -ohjelmasta vastaavan yksikön päällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Colin Scicluna , varapuheenjohtaja Dubravka Šuican kabinettipäällikkö
	Ute Haller-Block , yksikönpäällikkö, Erasmus+ -koordinoituyksikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Fabienne Metayer , jaospäällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
Ulkopuoliset asiantuntijat	Marta Gutierrez Benet , jaospäällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto
	Kostis Giannidis , entinen puheenjohtaja, Erasmus Student Network
	Juliette Ibarrondo Lasa , European Federation for Intercultural Learning
	Davide Muraro , Euroopan aikuiskoulutusyhdistys (European Association for the Education of Adults)
	Mantas Pupinis , tutkimusjohtaja PPMI:ssä ja projektipäällikkö hankkeessa "Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tukemista koskeva tutkimus: edistyminen, esteet ja tie eteenpäin"
	Mika Saarinen , johtaja, Erasmus+ -ohjelman Suomen kansallinen toimisto (Opetushallitus)
	Beatriz Tourón Torrado , koulutusneuvoja, Erasmus+ -ohjelman Espanjan kansallinen toimisto (SEPIE)

2.6 PÄÄMODEROIJAT

Kahden päämoderoijan tehtävänä oli ohjata osallistujia kaikissa kolmessa istunnossa sekä johtaa keskusteluja yhteisistunnossa. Päämoderoijat kertoivat paneelin yleisestä tavoitteesta, yksittäisissä istunnoissa käytettävistä menetelmistä sekä järjestelyihin liittyvistä näkökohdista. Lisäksi he johtivat asiantuntijapuhujien välisiä keskusteluja, varmistivat, että tietoa jaettiin keskusteluissa oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti, sekä ohjasivat

kysymysten ja vastausten esittämistä asiantuntijoiden ja osallistujien välillä. Päämoderoijat myös kokosivat kaikki tulokset yhteen kunkin istunnon yhteydessä pidetyissä yhteisistunnoissa. Päämoderoijina toimivat

- Camille Dobler (Missions Publiques)
- Malte Frøslee Ibsen (Danish Board of Technology Foundation).

2.7 VETÄJÄT

Osallistujat työskentelivät 12 työryhmässä, joista kutakin ohjasi ja avusti kaksi pohdintaryhmän jäsentä – yksi kokenut vetäjä ja yksi avustaja. Vetäjien tehtävänä oli johtaa työryhmissä käytäviä keskusteluja ja mahdollistaa sujuva työnkulku

- luomalla ystävällinen ja kunnioittava ilmapiiri, jotta kaikki osallistujat pystyivät osallistumaan keskusteluun tasapuolisesti
- varmistamalla, että kaikille osallistujille tiedotettiin yleisesti koko prosessista, ja ohjaamalla osallistujia ryhmätyöskentelyn aikana
- varmistamalla, että työryhmäistuntojen tavoitteet voitiin saavuttaa, eli auttamalla tunnistamaan, mistä osallistujien välisissä ristiriidoissa ja erimielisyyksissä on kyse, sekä edistämällä keskustelua ja yhteisymmärrystä osallistujien välillä
- seuraamalla ajankäyttöä, tekemällä muistiinpanoja ja kokoamalla keskustelujen tulokset yhteen monikieliseksi työasiakirjakokonaisuudeksi

→ keräämällä osallistujien työryhmissä esittämiä huomautuksia ja kysymyksiä ja välittämällä ne tukitiimille tai asiantuntijoille

→ osallistumalla pohdintaryhmän kanssa pidettyyn jälkipuintiin.

Vetäjät olivat ifokin, Missions Publiquesin tai Danish Board of Technology Foundationin palveluksessa. Työryhmissä käydyissä keskusteluissa vetäjiä tukivat avustajat, jotka olivat pääasiassa brysseliläisiä opiskelijoita ja harjoittelijoita. Kaikki vetäjät ja avustajat noudattivat yhteisiä ohjeita, jotka heille oli annettu kutakin istuntoa varten laaditussa vetäjän oppaassa ja menettelyn käynnistämistä koskevassa asiakirjassa. Vetäjät ja avustajat osallistuivat ennen kutakin istuntoa kahteen kokoukseen, joissa heille annettiin tietoa ja koulutusta.

2.8 TARKKAILIJAT

Paneelin työtä pääsi seuraamaan rajallinen määrä tarkkailijoita. Tavoitteena oli luoda avoimuutta ja antaa näkyvyyttä tälle innovatiiviselle demokraattiselle toimintamallille. Samalla haluttiin kuitenkin säilyttää turvallinen tila prosessiin osallistuneille, sillä se on välttämätön edellytys luotettavan keskusteluympäristön syntymiselle. Tarkkailijat saivat olla paikalla yhteisistunnoissa ja työryhmissä käydyissä keskusteluissa ja seurata niitä. Kussakin työryhmässä sai olla enintään kolme tarkkailijaa.

Mukana oli myös järjestelyistä vastanneiden kumppaneiden ja toimielinten lähettämiä sisäisiä tarkkailijoita (esimerkiksi henkilöstöä komission pääsihteeristöstä, viestinnän pääosastosta, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosastosta ja koulutuksen, nuorisasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosastosta). Ulkopuolisiin tarkkailijoihin kuului tutkijoita (yliopistoista ja ajatushautomoista) sekä kansalaisjärjestöjen, tiedotusvälineiden ja muiden sidosryhmien edustajia. Ulkopuoliset tarkkailijat saivat haastatella prosessiin osallistuneita kansalaisia näiden suostumuksella, kunhan haastatteluja käytettiin vain tutkimustarkoituksiin eivätkä ne häirinneet paneelin työskentelyä.

3. Menetelmäkehys ja yksittäiset istunnot

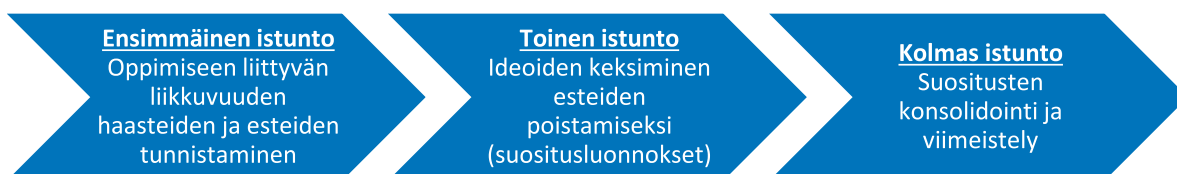
3.1 MENETELMÄKEHYS

Paneeli kokoontui kolmeen istuntoon, joilla oli eri tavoitteet.

→ Brysselissä pidetyssä ensimmäisessä istunnossa osallistujille esiteltiin käsiteltävä aihe ja he pääsivät tutustumaan toisiinsa, luomaan yhteishenkeä ja rakentamaan keskinäistä luottamusta. Osallistujille esitettiin ensimmäiset asiantuntijalausunnot, minkä jälkeen heitä pyydettiin määrittämään oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kohderyhmät. Tämän jälkeen osallistujat valitsivat ja asettivat tärkeysjärjestykseen haasteita ja esteitä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden hyödyntämiselle hahmojenluontiharjoituksen avulla. Kyse on yleisestä suunnittelumenetelmästä, jossa osallistujien tehtävänä oli luoda ja kuvailla erilaisia fiktiivisiä hahmoja, jotka edustavat tyyppillisiä tai epätyyppillisiä EU:n kansalaisia. Sitten osallistujat pohtivat mahdollisuuksia ja esteitä, joita nämä hahmot saattavat kohdata oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa.

- Toinen istunto järjestettiin verkossa, ja siinä haluttiin saada aiheesta syvällisempi käsitys. Toisen istunnon päätavoitteena oli kannustaa osallistujia vaihtamaan ajatuksia ja näkökulmia, kartoittaa osa-alueita, joilla vallitsi yhteisymmärrys ja joilla oli erimielisyyttä, sekä hahmotella alustavia kolmeen erilliseen aihekokonaisuuteen liittyviä suositusideoita.
- Kolmas ja viimeinen istunto pidettiin Brysselissä. Kolmannen istunnon aikana kuultiin lisää asiantuntijalausuntoja, ja tavoitteena oli muokata suosituksia kahdessa ensimmäisessä istunnossa syntyneiden ideoiden ja oivallusten pohjalta. Kolmannessa istunnossa varmistettiin, että paneelissa saatiin aikaan konkreettisia suosituksia, jotka voitiin luovuttaa komissiolle ja jakaa asiaankuuluville sidosryhmille.

Kaavio 2: Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevän eurooppalaisen kansalaispaneelin yleinen rakenne

Koko paneelin ajan annettiin runsaasti aikaa ryhmäytymiseen ja vuorovaikutukseen sekä yhteisistuntojen että ryhmätyöskentelyn yhteydessä. Istuntojen rakenne oli suunniteltu rohkaisemaan osallistujia vuorovaikutukseen ja varmistamaan, että kaikki tulevat kuulluiksi. Koska paneeli järjestettiin monikielisenä, osallistujat pystyivät tulkkauksen

avulla kommunikoidaan koko ajan omalla äidinkielellään. Työryhmät muodostettiin siten, että ne olivat maantieteellisesti riittävän monimuotoisia: kussakin työryhmässä oli edustettuina sekä suurempia että pienempiä maita, ja niissä käytettiin enintään viittä eri kieltä. Vetäjät saivat johtaa keskustelua joko omalla äidinkielellään tai englanniksi.

3.2 ENSIMMÄISEN ISTUNNON MENETTELY JA TUOTOKSET

Ensimmäinen istunto järjestettiin Brysselissä 3.–5.3.2023, ja sen aikana tutustuttiin yleisesti aiheeseen sekä sen käsittelyyn paneelissa. Aluksi osallistujat tutustuivat toisiinsa ja heille selitettiin rakentavan keskustelun periaatteet. Tämän jälkeen he perehtyivät tarkemmin kohderyhmiin, joiden oppimiseen liittyvää liikkuvuutta olisi lisättävä Euroopassa, sekä tämän tavoitteen saavuttamiseen liittyviin haasteisiin. Komission edustajat ja ulkopuoliset puhujat auttoivat osal-

listujia ymmärtämään paremmin asiaan liittyviä ohjelmia ja joitakin niistä haasteista, joita liittyy siihen, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus olisi hyödynnettävissä kaikille. Ensimmäisen istunnon tavoitteena oli jakaa ja kartoittaa oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta saatuja henkilökohtaisia kokemuksia, määritellä kohderyhmät ja tunnistaa oppimiseen liittyvien liikkuvuustoimien esteet, joita osallistujat pitivät merkityksellisinä, tulevaisuuden istunnoissa käytäviä jatkokeskusteluja varten.

Päivä 1 (perjantai 3.3.)

Ensimmäisenä päivänä päämoderoijat ja kaksi komission edustajaa eli **Mariya Gabriel** (tuolloin innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista, koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaava komission jäsen) ja **Pia Ahrenkilde Hansen** (pääjohtaja, viestinnän pääosasto) toivottivat osallistujat tervetulleiksi. He korostivat paneelin merkitystä ja toivat esiin koulutusalaan koskevia EU:n visioita. Tämän jälkeen päämoderoijat esittelivät osallistujille ensimmäisen istunnon ja seuraavien istuntojen ohjelman. Parin tutustumisleikin jälkeen **Jutta König-Georgiades** (viestinnän pääosasto) esitteli lyhyesti EU:n toimielimet sekä päätöksentek- ja lainsäädäntöprosessin. Tämän jälkeen **Ute Haller-Block** (koulutuksen, nuorisoasioiden,

urheilun ja kulttuurin pääosasto) esitteli paneelin aiheen yksityiskohtaisesti. Seuraavaksi oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tarkasteltiin osallistujien omien, kotimaassa ja ulkomailta saatujen oppimis- ja koulutuskokemusten näkökulmasta. Tähän kuuluivat myös kokemukset käyttämättä jääneistä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksista. Osaamiskomitean jäsenet kommentoivat yksittäisiä kokemuksia, tarjosivat lisätietoa niihin liittyen ja antoivat yleisemmin lisätietoa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden eri tyypeistä eli koululiikkuvuudesta, nuorten liikkuvuudesta, ammatillisesta koulutuksesta ulkomailta, liikkuvuudesta aikuiskoulutuksessa ja opiskelijoiden liikkuvuudesta.

Mariya Gabriel toivottaa kansalaiset tervetulleiksi.

Päivä 2 (lauantai 4.3.)

Toisena päivänä osallistujat jaettiin 12 rinnakkaiseen työryhmään, joihin oli järjestetty simultaanitulkkaus. Keskusteluja käytiin kokeneiden vetäjien avulla. Jokaisen ryhmän keskustelujen sisältö koottiin monikieliseen taulukkoon, joka jaettiin kaikkien ryhmien kesken. Osallistujat jakoivat ensin aiempia ja nykyisiä kokemuksia oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja pohtivat oppimiseen liittyvän liikkuvuuden määritelmää ja eri tyyppejä. Tämän jälkeen osallistujat keskustelivat oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kohderyhmistä ja keksivät henkilöhahmoja, jotka voisivat hyötyä eniten oppimiseen liittyvän liikkuvuuden lisääntymisestä. Kukin ryhmä keksi 2–6 henkilöhahmoa, jotka edustivat näitä kohderyhmiä. Henkilöhahmoja käytettiin kes-

keisten kohderyhmien haasteiden ja esteiden määrittelyyn. Ryhmät keskustelivat myös tulevista suunnauksista ja yhteiskunnallisista kehityksistä, jotka voivat vaikuttaa oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen. Lisäksi ryhmät alkoivat keskustella toteuttamiskelpoisista ratkaisuista ja mahdollistajista. Osallistujilla oli koko päivän ajan mahdollisuus esittää kysymyksiä taustatietoja antavan asiantuntijatiimin jäsenille. Kun osallistujat olivat saaneet työnsä päätökseen lauantaina, osaamiskomitean jäsenet ja muut paikan päällä olevat asiantuntijat yhdessä pohdintaryhmän jäsenten kanssa ryhmittelivät työryhmissä kehitetyt 54 henkilöhahmoa 12 henkilöhahmoryhmään.

Päivä 3 (sunnuntai 5.3.)

Kolmantena päivänä kullekin osallistujaryhmälle osoitettiin yksi henkilöahmoryhmä (jossa oli 2–7 henkilöahmoa). Jokaisella henkilöahmolla oli tekoälyohjelma DALL-En luoma profilikuva, joka perustui ryhmien laatimiin demografisiin kuvauksiin. Lopuksi työryhmät laativat yhteenvedon ja määrittivät eri henkilöahmoryhmien päähaasteet ja -esteet. Osallistujat myös valmistautuivat paneelin toiseen istuntoon ja keräsivät kysymyksiä ja kommentteja sitä varten. Ensimmäisen istunnon päättäneessä yhteisistunnossa

12 työryhmän edustajat esittelivät oppimiseen liittyvän liikkuvuuden keskeisiä esteitä, jotka puheenjohtaja ja päämoderoijat sitten ryhmittelivät taululle. Esiytysten jälkeen asiantuntijat esittivät mielipiteitä ja huomautuksia paneelin työstä. **Richard Kühnel** (edustus ja viestintä jäsenvaltioissa -yksikön johtaja, Euroopan komissio) esitti loppusanat ja kiitokset osallistujille.

Ensimmäisen istunnon virallinen ohjelma oli seuraava:

Perjantai (3.3.)	YHTEISISTUNTO
14.30–15.00	Tervetuliaissanat ja alustuspuheenvuorot: — Mariya Gabriel , innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista, koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaava komission jäsen, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto — Pia Ahrenkilde Hansen , pääjohtaja, viestinnän pääosasto
15.00–15.40	Johdanto kansalaispaneeliin: miksi paneeli kokoontuu?
15.40–15.55	Ryhmäkuva
15.55–16.15	Paneelin ensimmäisen aiheen alustus (omien kokemusten pohdinta)
16.15–16.45	Kahvitauko
16.45–18.30	Paneelin toisen aiheen alustus (kokemusten jakaminen ja paneelikeskustelu)
Lauantai (4.3.)	TYÖRYHMÄT
9.30–11.00	Tutustuminen: oppimiseen liittyvän liikkuvuuden arvot ja kokemukset
11.00–11.30	Kahvitauko
11.30–13.00	Oppimiseen liittyvä liikkuvuus kaikille: kohderyhmien määrittäminen
13.00–14.30	Lounastauko
14.30–16.15	Nykyisten haasteiden ja esteiden määrittäminen
16.15–16.45	Kahvitauko
16.45–18.00	Tulevien suuntausten tarkastelu
Sunnuntai (5.3.)	TYÖRYHMÄT JA YHTEISISTUNTO
9.30–11.00	Työryhmät: yhteisistuntoon valmistautuminen ja kysymysten kerääminen
11.00–12.00	Kahvitauko ja ryhmien siirtyminen kokoushuoneisiin
12.00–13.20	Yhteisistunto: ryhmien esitykset, reaktiot sekä kysymykset ja vastaukset
13.20–13.40	Tilaisuuden päättäminen ja tietoa seuraavista istunnoista

3.3 TOISEN ISTUNNON MENETTELY JA TUOTOKSET

Paneelin toinen istunto pidettiin verkossa 24.–26. maaliskuuta 2023. Tavoitteena oli, että osallistuvat kansalaiset voisivat esittää ratkaisuja ensimmäisessä istunnossa yksilöityjen haasteiden ja esteiden selvittämiseksi ja laatia suosituksia siitä, miten oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta saadaan entistä osallistavampaa. Istunnon aikana tehtävän työn jäsentämiseksi osaamiskomitea ryhmitteli ensimmäisessä istunnossa kerätyt oppimiseen liittyvän liikkuvuuden 36 haastetta ja estettä kolmeksi aihekokonaisuudeksi.

- **Aihekokonaisuus 1. Yksilöllisten ja asenteisiin liittyvien** haasteiden, esteiden ja ongelmien (henkilökohtaisten, psykologisten ja päätöksentekoon liittyvien esteiden) ratkaiseminen.

- **Aihekokonaisuus 2. Kontekstuaalisten ja ympäristöön liittyvien** haasteiden, esteiden ja ongelmien (kulttuuriset, sosiaaliset ja kieleen liittyvät esteet) ratkaiseminen.

- **Aihekokonaisuus 3. Institutionaalisten ja toimintapolitiikkaan liittyvien** haasteiden, esteiden ja ongelmien (tiedonsaantiin liittyvät sekä taloudelliset ja rahoitukselliset esteet) ratkaiseminen.

Komission virkamiehet ja useat ulkopuoliset puhujat esittivät omat näkemyksensä näistä esteistä ja esittivät mahdollisia ratkaisuja niiden ylittämiseksi kiinnittäen erityistä huomiota niiden välillä oleviin ongelmiin ja kompromisseihin. Osallistujat käsitelivät 12 työryhmässä vertaisarviointiin perustuvassa iteratiivisessa prosessissa toistensa työtä ja esittivät sen pohjalta 45 suositusluonnosta.

Päivä 1 (perjantai 24.3.)

Ensimmäisenä päivänä päämoderoijat ja **Sophia Eriksen Waterschoot** (koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto) toivottivat osallistujat tervetulleiksi verkkoistuntoon. Tämän jälkeen **Ute Haller-Block** (koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto) pohti ensimmäisen istunnon tuotoksia ja täsmensi, mitä komissio paneelilta odottaa. **Mantas Pupinis** (PPMI) kutsuttiin tämän jälkeen selittämään, miten osaamiskomitea ryhmitteli osallistujien tulokset ensimmäisestä istunnosta kolmeen aihealueeseen. Pupinis antoi alustavan yleiskatsauksen näiden haasteiden taustalla olevista ongelmista ja kompromisseista osaamiskomitean esittämän mukaisesti. Ensimmäisten tuotosten täydentämiseksi **Mika Saarinen** (Opetushallitus) antoi osallistujille tietoa Erasmus+ -ohjelmasta ja muista olemassa olevista oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmista paneelin työn kontekstuaalisuudeksi. Kolmessa seuraavassa paneelikeskustelussa

neljä puhujaa tarkensi kutakin aihekokonaisuutta, esitti erilaisia näkökulmia ja yleiskatsauksen mahdollisiin ratkaisuihin, ongelmiin ja kysymyksiin oman aihekokonaisuutensa osalta. Jokaisen paneelikeskustelun päätteeksi osallistujilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä. Lopuksi päämoderoijat esittelivät viikonlopun ohjelman ja muistuttivat paneelin yleisestä tarkoituksesta.

Päivä 2 (lauantai 25.3.)

Toisena päivänä osallistujat jaettiin 12 rinnakkaiseen työryhmään, joihin oli järjestetty simultaanitulkkaus. Keskusteluja käytiin kokeneiden vetäjien avulalla. Muistiinpanojen tekijät dokumentoivat prosessin monikielisiin taulukkoihin, jotta osallistujat pystyivät seuraamaan ryhmässään tuotettua sisältöä omalla äidinkielellään. Kaikki ryhmät aloittivat päivän tutustumalla ensimmäiseen aihekokonaisuuteen, joka käsittelee psykologisten ja asenteisiin liittyvien esteiden ylittämistä. Ryhmät määrittivät monialaiset osatekijät, jotka on pidettävä mielessä laadittaessa suosituksia, joilla

pyritään ratkaisemaan kontekstuaalisia (aihekokonaisuus 2) sekä institutionaalisia ja toimintapolitiikkaan liittyviä (aihekokonaisuus 3) haasteita. Kukin työryhmä laati enintään kaksi suositusluonnosta kummankin aihekokonaisuuden osalta. Iltapäivällä kukin ryhmä lähetti yhden lähettilään toiseen työryhmään esittämään suositusluonnoksensa ja saamaan palautetta. Osallistujilla oli koko päivän ajan mahdollisuus esittää kysymyksiä taustatietoja antavan asiantuntijatiimin jäsenille. Vastaukset annettiin lauantai-iltapäivänä tai sunnuntaiamuna.

Päivä 3 (sunnuntai 26.3.)

Työryhmien osallistujat kokosivat sunnuntaiaamuna yhteen muilta ryhmiltä saadun palautteen ja soveltuvien osin asiantuntijoiden vastaukset. Tämä johti 45 suositusluonnokseen 12 työryhmässä. Kukin ryhmä valitsi seuraavaan viimeiseen yhteisistuntoon yhden edustajan. Kukin edustaja esitti kaksi ryhmänsä suositusta koko paneelille. Esitysten jälkeen osallistujat saivat palautetta ideoistaan **Mika Saariselta** (Opetushallitus)

ja **Ute Haller-Blockilta** (koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto). Osallistujat puolestaan pystyivät esittämään kysymyksiä näille kahdelle puhujalle ja jakamaan oman palautteensa käynnissä olevasta istunnosta. Myös Slidossa esitettiin kolme kysymystä. Lopuksi osallistujille annettiin yleiskatsaus edellisestä istunnosta ja seuraavista vaiheista.

Istunnon koko ohjelma oli seuraava.

Perjantai (24.3.)	YHTEISISTUNTO
14.30–14.50	Tervetulotoivotus sekä ensimmäisen istunnon tuotosten ja toisen istunnon ohjelman esittely
14.50–15.35	Siirtyminen esteistä ratkaisuihin kaikille mahdollisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osalta Komission ja osaamiskomitean puhujat
15.35–15.55	Tauko
15.55–16.40	Aihekokonaisuus 1: Henkilökohtaisten ja psykologisten esteiden ratkaiseminen Asiantuntijoiden haastattelut sekä kysymykset ja vastaukset
16.40–17.20	Aihekokonaisuus 2: Kulttuuristen, sosiaalisten ja kieleen liittyvien esteiden ratkaiseminen Asiantuntijoiden haastattelut sekä kysymykset ja vastaukset
17.20–17.40	Tauko
17.40–18.20	Aihekokonaisuus 3: Tiedonsaantiin liittyvien sekä taloudellisten ja rahoituksellisten esteiden ratkaiseminen Asiantuntijoiden haastattelut sekä kysymykset ja vastaukset
18.20–18.30	Seuraavat vaiheet ja päätössanat
Lauantai (25.3.)	TYÖRYHMÄT
9.30–9.45	Sessio 1: Suositusluonnoksia koskeva ryhmätyöskentely (aihekokonaisuus 1)
9.45–11.00	Tauko
11.00–11.30	Sessio 2: Suositusluonnoksia koskeva ryhmätyöskentely (aihekokonaisuudet 2 ja 3)
11.30–13.00	Lounastauko
13.00–14.30	Sessio 3: Suositusluonnoksia koskeva ryhmätyöskentely (aihekokonaisuudet 2 ja 3)
14.30–16.00	Tauko
16.00–16.30	Sessio 4: Palaute ryhmien välillä
16.30–18.00	4. osa: töörühmadevaheline tagasiside
Sunnuntai (26.3.)	TYÖRYHMÄT JA YHTEISISTUNTO
9.30–11.15	Sessio 5: Suositusluonnosten yhdistäminen
11.15–11.30	Tauko
	Yhteisistunto
11.30–12.40	Ryhmien esitykset ja palaute
12.40–12.55	Tauko
12.55–13.20	Asiantuntijoiden huomautukset toisessa istunnossa tehdystä työstä, keskustelu ja kysymykset ja vastaukset
13.20–13.30	Yhteenveto ja päätössanat

3.4 KOLMANNEN ISTUNNON MENETTELY JA TUOTOKSET

Ennen kolmatta istuntoa osallistujien 45 suositusluonnosta ryhmiteltiin aiheittain (esimerkiksi kielen oppiminen, tiedotus ja valistus, yritysten ja työntekijöiden kannustaminen), ja ne jaettiin 12 työryhmän kesken. Samalla asiantuntijat ja yhteyshenkilöt antoivat kirjallista palautetta kustakin suosituksesta. Kolmannessa ja viimeisessä istunnossa osallistujat koko-

sivat yhteen asiantuntijoiden ja muiden työryhmien palautteen, yhdistelivät samankaltaisia ideoita ja viimeistelivät suosituksia. Yhteisistunnon päätteeksi järjestettiin lopullinen arviointimenettely, jossa osallistujat ilmaisivat, missä määrin he olivat samaa mieltä kustakin suosituksesta.

Päivä 1 (perjantai 28.4.)

Viimeisen istunnon ensimmäisenä päivänä päämoderoijat **Nicolas Schmit** (työllisyysasioista ja sosiaalisista oikeuksista vastaava komission jäsen) ja **Sophia Eriksson Waterschoot** (koulutuksen, nuorisasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto) toivat kaikki osallistujat tervetulleiksi takaisin paneeliin. Tervetuliaispuheenvuorojen jälkeen **Mantas Pupinis** (PPMI) antoi tietoa osaamiskomitean työstä toisen ja kolmannen istunnon välillä. Seuraavan tauon aikana osallistujia pyydettiin laittamaan tärkeysjärjestykseen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden alat ja paneelissa käsitellyt toimintapoliittiset aiheet. Tämä tehtiin käyttämällä mukautuvia pylväsdiagrammeja, joissa osallistujat ryhmittelivät niin sanottuja budjettisyksiköitä 13 luokkaan. Pylväsdiagrammeista kävivät ilmi ne

oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osa-alueet, joilla rahoitusta pitäisi heidän mielestään lisätä. Tauon jälkeen osallistujat jaettiin kahteen alaistuntoon. Kussakin alaistunnossa työryhmät saivat neljältä asiantuntijalta palautetta niille osoitetuista suositusluonnoksista. Asiantuntijat korostivat tapoja parantaa osallistujien suositusluonnoksia ja vastasivat osallistujien kysymyksiin. Päivän lopussa osallistujat kokoontuivat jälleen yhteisistuntoon vetämään yhteen alaistunnoissa esiin tulleet pääkohdat ja keskustelemaan mukautuvista pylväsdiagrammeista, jotka toimivat lauantain työn perustana. Pylväsdiagrammeista kävi selvästi ilmi, että osallistujat pitivät kielitaidon edistämistä ja liikkuvuutta aikuiskoulutuksessa ensisijaisen tärkeinä.

Päivä 2 (lauantai 29.4.)

Toisena päivänä osallistujat jaettiin samoihin työryhmiin kuin kahdessa edellisessä istunnossa. Kuten aikaisemminkin, kokeneet vetäjät johtivat työryhmissä käytyjä keskusteluja, joita varten oli järjestetty simultaanitulkkaus. Kukaan työryhmä työskenteli päivän aikana useiden toisessa istunnossa laadittujen suositusluonnosten parissa, jotka niille oli osoitettu. Työryhmiä pyydettiin yhdistelemään samankaltaisia suosituksia ja ottamaan asiantuntijoilta saatu palaute huomioon asiaankuuluvien suositusten laatimisessa. Tämän prosessin tueksi jokaisessa ryhmässä vieraili muita osallistujia, jotta he saivat tietoa muiden ryhmien laatimista suosituksista. Lisäksi asiantuntijat vierailivat iltapäivän aikana niissä työryhmissä, jotka pitivät sitä tarpeellisenä, vastataksaan kysymyksiin tai ratkaistakseen epäilyksiä, jotka vaikeuttivat suositusten viimeistelyä. Päivän päätteeksi vetäjillä oli ratkaiseva rooli sen varmistamisessa, että suositukset saatiin valmiiksi ja että niillä oli ryhmän laaja hyväksyntä.

Päivä 3 (sunnuntai 30.4.)

Työryhmän edustajat esittelivät lopullisessa yhteisistunnossa kaikki **21 lauantaina valmistunutta suositusta**, joista kaikki paneelin osallistujat äänestivät. Äänestys suoritettiin kolmessa vaiheessa, joissa kaikissa oli sama kaava. Ensin neljä puhujaa ryhmistä luki suosituksensa ääneen, perusteli niiden merkityksellisyyden ja vastasi muiden osallistujien kysymyk-

siin. Sen jälkeen kaikkia osallistujia pyydettiin ilmaisemaan pisteillä 1–6, missä määrin he tukivat suositusta (1 tarkoitti, että osallistuja vastustaa suositusta voimakkaasti, ja 6 tarkoitti, että osallistuja tukee suositusta voimakkaasti). Osallistujien oli myös sallittua jättää äänestämättä. Tämä menettely toistettiin kahdesti, kunnes kaikki suositukset oli esitelty

ja niistä oli äänestetty. Kun päämoderoijat olivat laskeneet kaikki annetut pisteet ja ilmoittaneet tulokset, **Pia Ahrenkilde-Hansen** (pääjohtaja, viestinnän pääosasto), **Colin Scicluna** (varapuheenjohtaja Dubravka Šuican kabinettipäällikkö) ja **Ute Haller-Block** (yksiönpäällikkö, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto) käyttivät puheenvuoron selittääkseen, miten komissio aikoo toimia osallistujien suositusten suhteen. Lopuksi osallistujia pyydettiin antamaan palautetta koko prosessista.

Istunnon koko ohjelma oli seuraava:

Perjantai (28.4.)		YHTEISISTUNTO
14.00–14.15		Tervetuliaissanat ja istunnon esittely
14.15–14.35		Nicolas Schmitin (työllisyysasioista ja sosiaalisista oikeuksista vastaava komission jäsen) ja Sophia Eriksson Waterschootin (johtaja, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto) pohdinnat
14.35–15.15		Johdanto: Toisesta istunnosta kolmanteen
15.15–15.45		Kahvitauko, tärkeysjärjestykseen asettamista koskevat harjoitukset ja huoneiden vaihto
15.45–17.50		Alaistunnot: Suositusluonnoksia koskevat kysymykset ja vastaukset asiantuntijoiden kanssa (jaettuna kahteen työskentelykokonaisuuteen)
17.50–18.00		Huoneiden vaihto
18.00–18.30		Tärkeimmät viestit alaistunnoista
Lauantai (29.4.)		TYÖRYHMÄT
9.30–11.15		Ensimmäinen istunto: Suosituksen 1 pohdinta, laatiminen ja tarkistaminen
11.15–11.45		Kahvitauko
11.45–13.00		Toinen istunto: Suosituksen 2 pohdinta, laatiminen ja tarkistaminen
13.00–14.30		Lounastauko
14.30–16.00		Kolmas istunto: Asiantuntijoiden tuotokset ja palautteen kokoaminen yhteen
16.00–16.30		Kahvitauko
16.30–18.00		Neljäs istunto: Suositusten konsolidointi
Sunnuntai (30.4.)		YHTEISISTUNTO
09.30–09.40		Tervetulotoivotus
09.40–10.15		Suosituksien esittäminen ja arviointi I (ryhmät 1–4)
10.15–10.50		Suosituksien esittäminen ja arviointi II (ryhmät 5–8)
10.50–11.25		Suosituksien esittäminen ja arviointi III (ryhmät 9–12)
11.25–12.00		Kahvitauko
12.00–12.15		Palautekysely
12.15–12.30		Tulosten esittäminen
12.30–13.10		Muodollinen osuus ja viralliset puheet
13.10–13.30		Päätössanat ja ryhmäkuva

Paneelissa laadittiin 21 lopullista suositusta, jotka kukin osallistuja pisteytti asteikolla 1–6. Pisteiden perusteella kullekin suositukselle laskettiin aritmeettinen keskiarvo ("tuen taso") ja hyväksymisaste, joka ilmaisee pisteiden 4–6 osuuden (4 = "tuen jossain määrin", 6 = "tuen voimakkaasti"). Taulukossa 3 suositukset (vain otsikot) on asetettu järjestykseen tuen tason mukaan. Suositukset esitetään kokonaisuudessaan otsikoineen, teksteineen, perusteluineen ja lisätietoineen liitteessä.

Taulukko 3: Yleiskatsaus lopullisiin suosituksiin ja arvioinnin tuloksiin

Nro	Suosituksen otsikko	Tuen taso	Hyväksymisaste	Pisteet
16	Tietoa työntekijöiden liikkuvuudesta Euroopassa	5,11	95%	132
12	Tukihenkilöt helpottamaan asettumista kohdemaahan	4,99	93%	132
17	Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevat kohdennetut tiedotuskampanjat	4,99	92%	132
21	Erasmus+ -ohjelmaa koskevan kohdennetun viestintästrategian edistäminen	4,98	89%	132
1	Yhteinen kieli (lingua franca) oppimiseen liittyvän liikkuvuuden työkaluna	4,97	86%	133
8	Mainostetaan ja edistetään kieliohjelmia	4,92	92%	131
11	Lähettiläitä liikkuvampaa Eurooppaa varten	4,92	88%	131
9	Erasmus+ -tiedotuskeskusten ja -palvelujen käyttöönotto ja mukauttaminen	4,89	94%	133
15	Taloudellista tukea työntekijöiden ammatillista kehittymistä varten	4,87	89%	131
3	Laajennetaan nykyisiä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmia koskemaan kaikenikäisiä ja sosioekonomiselta taustaltaan erilaisia ihmisiä	4,84	88%	129
14	Tunnustetaan opettajien rooli oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa	4,79	84%	130
2	Monikielinen elämä Euroopassa	4,78	90%	133
4	Edistetään ammatillisen koulutuksen alan syvempää yhdentymistä kaikkialla EU:ssa	4,76	89%	132
6	EU:n ohjelma työntekijöiden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden hybridimallien edistämiseksi	4,75	84%	134
20	Arvioidaan työntekijöiden ja työnantajien kohtaamia hallinnollisia esteitä ja niiden poistamista	4,75	87%	133
10	Varmistetaan räätälöity taloudellinen tuki kaikille oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuville	4,69	82%	131
19	Voitetaan ennakkoluuloja edistämällä Erasmus+ -vaihtojen tasaisempaa jakautumista	4,56	83%	132
13	Vihreämpää oppimiseen liittyvää liikkuvuutta	4,46	76%	131
18	Toimet syrjimättömyyden edistämiseksi oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa	4,42	75%	130
7	Parannetaan kielten oppimista uusien teknologioiden avulla	4,37	74%	133
5	Mahdollistetaan oppimiseen liittyvä liikkuvuus perheille	3,87	60%	134

Osallistajat kertoivat mielipiteensä paneelista täyttämällä palautekyselyn. Osallistujien mielestä paneeli oli menestys. Osallistujien valintaprosessi tuotti monipuolisen otoksen ihmisiä eri puolilta Eurooppaa ja kaikenlaisista yhteiskunnallisista taustoista. Palautekyselyn mukaan vain viisi prosenttia osallistujista oli osallistunut aikaisemmin osallistumisprosessiin. Osallistujista 77 prosenttia oli lisäksi sitä mieltä, että paneeli edusti koko yhteiskuntaa joko "erittäin hyvin" (23,5 % vastaajista) tai "melko hyvin" (54 % vastaajista). Muutamat osallistajat kuitenkin huomauttivat, että

jotkin heikommassa asemassa olevat ryhmät eivät olleet paneelissa edustettuina. Kysyttäessä osallistujien kokonaisarviota kokemuksestaan 93 prosenttia kertoi olevansa joko "erittäin tyytyväisiä" (52 % vastaajista) tai "melko tyytyväisiä" (41,5 % vastaajista) paneeliin. Niin ikään suuri enemmistö osallistujista kertoi tietämyksensä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta lisääntyneen (92 % vastaajista), mielipiteensä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta muuttuneen (70 % vastaajista) ja näkemyksensä Euroopan unionista muuttuneen myönteisemmäksi (60 % vastaajista).

"Kannattaa ottaa kaikki irti näistä paneeleista, jotka ovat erittäin kiinnostavia ja luovat kulttuurien välisiä yhteyksiä!"

Gesuele, 34, Italia

4. Seuraavat vaiheet

Kolmen paneeli-istunnon aikana osallistujat osoittivat vahvaa sitoutumista ja osallistumista suositusten laatimiseen, jotta kaikki voisivat hyötyä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksista. He esittivät kymmeniä kysymyksiä ymmärtääkseen paremmin nykyisten oppimiseen liittyvien liikkuvuusohjelmien, erityisesti Erasmus+ -ohjelman, toimintaa ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden keskeisiä esteitä ja mahdollistajia. Asiantuntijat vastasivat näihin kysymyksiin. Istuntojen välillä monet osallistujat perehtyivät paremmin oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen muun muassa ottamalla yhteyttä paikallisyhteisöihinsä, kouluihinsa ja muihin oppilaitoksiinsa.

Paneelin esittämissä 21 suosituksessa, jotka luettelaaan liitteessä, on omaksuttu kattava lähestymistapa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistämiseen jäsenvaltioissa ja komissiossa. Viidessä suosituksessa korostetaan osallistavien koulutusjärjestelmien merkitystä ja sitä, että kaikkien sidosryhmien on edistettävä sitä, että kaikki voivat nauttia rajattoman Euroopan tuomista eduista riippumatta iästään, koulutustasostaan, taustastaan tai taloudellisesta tilanteestaan. Erityiset osallistamistoimenpiteet nähdään keskeisenä mahdollistajana entistä laajemmalle ja monipuolisemmalle osallistumiselle liikkuvuusohjelmiin.

Pohdintojen aikana osallistujat korostivat erityisesti aikuisoppijoiden ja muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden puutteellista tietoisuutta liikku-

vuusmahdollisuuksista, joita heillä on käytettävissään. Siksi viidessä suosituksessa korostettiin, että on tärkeää tavoittaa kaikenikäiset oppijat ja myös muita heikommassa asemassa olevat oppijat ja tarjota heille kohdennettua tietoa. Neljässä suosituksessa annettiin myös suuri merkitys kielten oppimisen edistämiseksi muun muassa uusien teknologioiden avulla oppimiseen liittyvän liikkuvuuden keskeisenä mahdollistajana.

Kolme suositusta koski työntekijöiden oppimiseen liittyvää liikkuvuutta. Lopuissa neljässä suosituksessa taas käsiteltiin opettajien roolin tunnustamista liikkuvuuden järjestämisessä, ammatillisen koulutuksen alan syvempää integrointia kaikkialla EU:ssa, vihreämpää liikkuvuutta sekä liikkuvuusohjelmien kohdepaikkojen entistä tasapainoisempaa jakautumista.

Komission ehdotuksessa neuvoston suositukseksi otetaan huomioon paneelissa laaditut suositukset. Ehdotuksella pyritään laajentamaan oppimiseen liittyvien liikkuvuusmahdollisuuksien soveltamisalaa niin, että ne kattavat kaikenikäiset oppijat, opettajat ja henkilöstön kouluopetuksessa, nuorisovaihtoissa, ammatillisessa koulutuksessa, korkeakoulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa. Lisäksi pyritään tukemaan näiden henkilöiden siirtymistä työmarkkinoille ja työelämän liikkuvuuteen. Ehdotuksessa keskitytään vahvasti myös osallistavaan liikkuvuuteen. Ehdotus on siksi hyvin yhdenmukainen osallistujien suositusten kanssa, erityisesti niiden suositusten osalta, jotka kos-

kevat liikkuvuusmahdollisuuksien laajentamista kaikenikäisille ja sosioekonomiselta taustaltaan erilaisille ihmisille, syrjimättömyyden edistämistä ja räätälöidyn taloudellisen tuen varmistamista. Vaikka Erasmus+ -ohjelmassa on jo tarjolla näille ryhmille tarkoitettuja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia sekä muita heikommassa asemassa oleville suunnattuja osallistamistoimenpiteitä, komission ehdotuksella pyritään tarjoamaan kaikille oppijoille entistä enemmän mahdollisuuksia monenlaisten rajat ylittävien liikkuvuushankkeiden avulla.

Komission ehdotuksessa korostetaan myös, että kielten oppimista on edistettävä koulutuksen kaikissa vaiheissa, jotta voidaan mahdollistaa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksien toteutuminen. Näin huomioidaan paneelin suositus monikielisestä elämästä Euroopassa.

Komissio haluaa myös korostaa kansalaispaneelin suosittelemaa kohdennettua ja oikea-aikaista tiedotamista muun muassa kannustamalla jäsenvaltioita ottamaan käyttöön oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä. Siksi sen ehdotus on hyvin yhdenmukainen niiden paneelin suositusten kanssa, jotka koskevat tiedotuskeskuksia ja -palveluja, liikkuvampaa Eurooppaa edistäviä lähettiläitä ja kohdemaahan asettumisessa avustavia tukihenkilöitä.

Paneelin suosituksen mukaisesti komissio aikoo tunnistaa opettajien roolin oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa sekä edistää liikkuvuushankkeita valmistelevan ja toteuttavan henkilöstön työn tunnustamista ja palkitsemista. Komission ehdotuksella pyritään myös

tekemään oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ympäristön kannalta kestävämpää. Siinä muun muassa kannustetaan jäsenvaltioita edistämään kestävämpien matkustusmuotojen käyttöä niin matkoilla liikkuvuusjaksojen kohteisiin kuin jaksojen ajanakin.

Osa paneelin suosituksista on jo osittain otettu huomioon vuosien 2021–2027 Erasmus+ -ohjelmassa ja muissa EU:n ohjelmissa. Esimerkiksi yhdessä suosituksista toivotaan oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollistamista perheille, ja jotkin Erasmus+ -ohjelman kansalliset toimistot antavat nyt korotuksia perheellisille opiskelijoille myönnettäviin yksilöllisiin tukiin. Verkossa tarjottava kielituki on avoinna kaikille Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevien ohjelmien liikkuvuustoimien osallistujille. Euroopan sosiaalirahasto plussasta rahoitettu ALMA-aloite tarjoaa mahdollisuuksia valvottuun työharjoitteluun toisessa jäsenvaltiossa 18–29-vuotiaille muita heikommassa asemassa oleville nuorille.

Komissio aikoo järjestää palautetilaisuuden, jossa kerrotaan paneelin osallistujille, miten heidän suosituksiensa jatkokäsittely eteni koulutusalan huippukokouksessa 30. marraskuuta 2023.

Liite: Suositukset kokonaisuudessaan

Suositus 1

Yhteinen kieli (lingua franca) oppimiseen liittyvän liikkuvuuden työkaluna

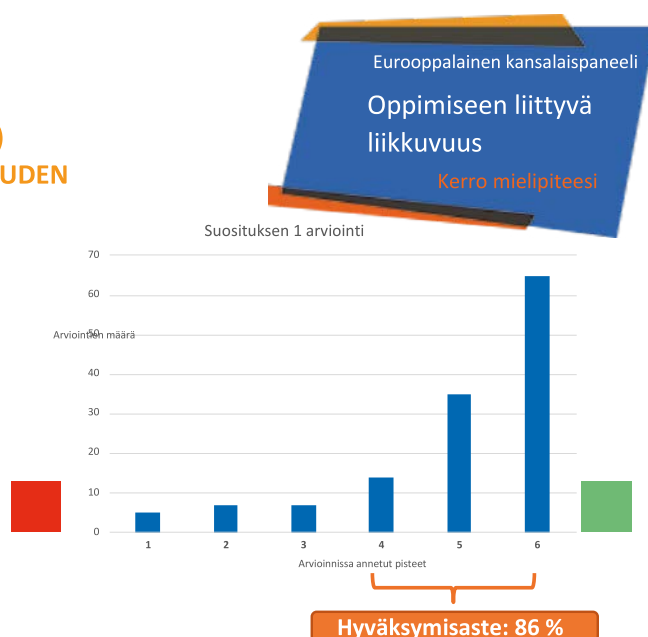
EU:ssa englantia on vakiintunut yhteiseksi kieleksi. Englantia puhutaan yleisesti, joten se on luonteva valinta viestintävälineeksi. EU:n olisi siksi suositeltava, että jäsenvaltiot opettavat englantia ensimmäisenä vieraana kielenä. EU:n olisi autettava jäsenvaltioita perustamaan ohjelmia, joiden kautta halukkaat voivat oppia englantia, sekä tukemaan ja rahoittamaan tällaisia ohjelmia. Jäsenvaltioita olisi kannustettava ohjelmien järjestämiseen sekä kouluissa että niiden ulkopuolella. Edullisia englannin kielen kursseja tulisi tarjota koulun ulkopuolella kaikenikäisille. Ohjelmia pitää mainostaa riittävällä tavalla, ja ne tulee suunnitella englannin oppimiseen motivoiviksi.

Perustelu

Yhteinen viestintäkieli helpottaa kansojen ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta. Tämä ei ole ristiriidassa monikielisen Euroopan kanssa. Englantia on helppo oppia ja sitä puhutaan jo paljon, erityisesti nuorten keskuudessa.

Suositus 1

**YHTEINEN KIELI (LINGUA FRANCA)
OPPIMISEEN LIITTYVÄN LIIKKUVUUDEN
TYÖKALUNA**

Suositus 2

Monikielinen elämä Euroopassa

Yksi EU:n upeista ominaispiirteistä on sen monikielisyys. Kielten oppiminen laajentaa mieltä, joten suosittelemme monikansallisten ja monikielisten hankkeiden tukemista, ei vain kouluissa vaan myös niiden ulkopuolella. Tätä voidaan toteuttaa tukemalla erityisesti opettajien ja harjoittelijoiden vaihtoa. Ihmisiä olisi kannustettava oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen. Hankkeet olisi kohdennettava vaihtoihin osallistuville, erityisesti opettajille ja harjoittelijoille, jotka hyödyntävät oppimiseen liittyvää liikkuvuutta. Yksi tapa motivoida ihmisiä oppimaan lisää kieliä on tarjota EU:n rahoitusta. Olemassa olevia ja mahdollisia hankkeita on mainostettava enemmän, ja niistä on tiedotettava paremmin.

Perustelu

Opettajien olisi voitava laajentaa näkökulmaansa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden avulla ja jakaa näitä kokemuksia palattuaan omiin kouluihinsa. Oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuminen luo vahvan pohjan kieltenopetukselle. Monen kielen osaaminen helpottaa eri maihin ja kulttuureihin tutustumista. Näin on todennäköisempää, että osallistujat kokevat Euroopan monimuotoisuutta. Edulliset ohjelmat, joihin on helppo osallistua, voivat auttaa tukemaan ja motivoimaan kaikenikäisiä ihmisiä opettelemaan lisää kieliä.

Suositus 2

MONIKIELINEN ELÄMÄ EUROOPASSA

Suositus 3

Laajennetaan nykyisiä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmia koskemaan kaikenikäisiä ja sosioekonomiselta taustaltaan erilaisia ihmisiä

Suosittellemme, että EU tarjoaa oppimiseen liittyville liikkuvuusohjelmille kehyksen, joka kattaa kaikenikäiset ihmiset. Tämä voitaisiin kohdistaa henkilöihin tai ryhmiin, jotka ovat kiinnostuneita oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta mutta eivät ole osa virallista oppilaitosta. Tällaisia ovat esimerkiksi työttömät tai työnhakijat tai sosioekonomisesti heikommista lähtökohdista tulevat henkilöt. Kehys ei kuitenkaan saisi rajoittua näihin ryhmiin.

Olemassa olevia ohjelmia, kuten Euroopan solidaarisuusjoukkoja tai DiscoverEU-hanketta, olisi laajennettava koskemaan kaikenikäisiä ihmisiä, ja niitä olisi mainostettava alustan avulla. Ihannetapauksessa oppimiseen liittyviin liikkuvuusohjelmiin osallistuvilla tulisi olla mahdollisuus asua yksityismajoituksessa. Tämä pitää kustannukset alhaisina ja edistää yhteyksien syntymistä ja vieraiden kielten ja kulttuurien ymmärrystä. Kaikkien EU:n kansalaisten olisi voitava hakea ohjelmaan. Heidän olisi voitava hakea ohjelmaan tapauskohtaisesti ja ilmaistava selkeästi oppimistavoitteensa.

Perustelu

Tällä tavoin eurooppalainen identiteetti sekä yhteiset normit ja arvot vahvistuvat yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Laajennetun ohjelman avulla erityisesti henkilöt, jotka ovat taustansa vuoksi saaneet vain vähän tukea perheeltään tai yhteiskunnalta, voivat kokea pääsevänsä lähemmäksi muita kulttuureja ja ymmärtävänsä niitä paremmin.

Suositus 3

LAAJENNETAAN NYKYISIÄ OPPIMISEEN LIITTYVÄN
LIKKUVUUDEN OHJELMIA KOSKEMAAN
KAIKENIKÄISIÄ JA SOSIOEKONOMISELTA
TAUSTALTAAN ERILAISIA IHMISIÄ

Suositus 4**Edistetään ammatillisen koulutuksen alan syvempää yhdentymistä kaikkialla EU:ssa**

Suosittelimme, että Euroopan unioni tarjoaa ammatillisen koulutuksen alan toimijoille paremman kannustinjärjestelmän olemassa olevien mahdollisuuksien tuntemuksen ja saatavuuden edistämiseksi. Näitä toimijoita ovat ammattikoulut, harjoittelijat, ammattijärjestöt ja alakohtaiset elimet, kuten kansalliset kauppa- ja teollisuuskamarit.

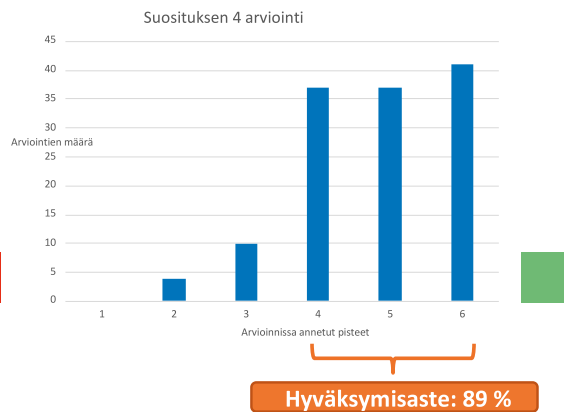
Paremman kannustinjärjestelmän luomiseksi nykyisten ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden olisi oltava näkyvämpiä ja edistettävä oppimiseen liittyvää liikkuvuutta entistä enemmän. Edellä mainittujen toimijoiden olisi luotava pidemmälle yhdentynyt verkosto ammatilliseen koulutukseen pääsyn esteiden vähentämiseksi ja koulutuksen laadun parantamiseksi.

Perustelu

Haluaisimme parantaa eurooppalaisen ammatillisen koulutuksen laatua erityisesti keskeisillä painopistealoilla, joita ovat esimerkiksi vihreä siirtymä, tietotekniikan turvallisuus, yleishyödylliset palvelut ja terveydenhuolto. Kiinteän ja käytännöllisemmän verkoston avulla myös pienemmät yritykset voisivat paremmin osallistua oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen. Lisäksi se ylläpitäisi ammatillisen koulutuksen laatua. Tämän suosituksen täytäntöönpano nostaisi myös yleistä osaamisen tasoa EU:ssa ja loisi jäsenvaltioihin tietynlaista aivotuontia.

Suositus 4

**EDISTETÄÄN AMMATILLISEN
KOULUTUKSEN ALAN SYVEMPÄÄ
YHDENTYMISTÄ KAIKKIALLA EU:SSA**

Suositus 5

Mahdollistetaan oppimiseen liittyvä liikkuvuus perheille

Suosittellemme, että EU käynnistää sukupolvien väliseen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden pilottiohjelman, jonka avulla useat perheenjäsenet voivat osallistua liikkuvuuteen yhdessä. Näin otettaisiin huomioon erilaiset perhetilanteet.

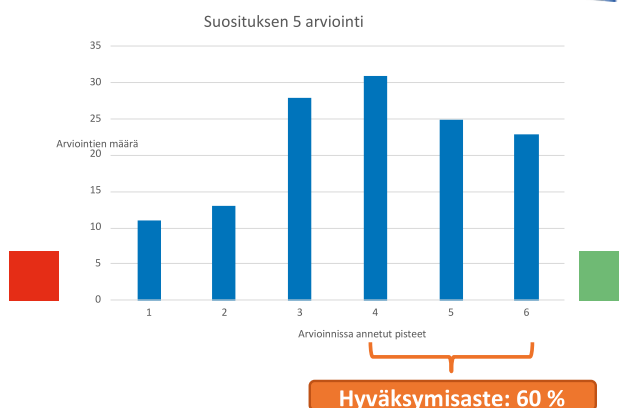
Suosittellemme, että mahdollisesti jo olemassa olevan ohjelman puitteissa käynnistetään uusi pilottihanke, jossa otetaan huomioon henkilöt, joilla on lapsia. Pilottihanketta olisi arvioitava sen kustannustehokkuuden mukaan, jotta voidaan päättää sen mahdollisesta laajentamisesta.

Perustelu

Tällä toimenpiteellä kannustetaan sukupolvien väliseen vuoropuheluun kaikkialla EU:ssa osana EU:n liikkuvuusohjelmia. Lisäksi se helpottaa niiden henkilöiden osallistumista liikkuvuuteen, joilla on pieniä lapsia. Tämä ratkaisu voi saada koululaiset ja vanhemmat mukaan liikkuvuuteen: lapset voisivat käydä koulua ja vanhemmat voisivat osallistua aikuiskoulutukseen.

Suositus 5

MAHDOLLISTETAAN OPPIMISEEN
LIITTYVÄ LIKKUVUUS PERHEILLE

Suositus 6**EU:n ohjelma työntekijöiden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden hybridimallien edistämiseksi**

Suosittellemme EU:n ohjelman kehittämistä työntekijöiden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden hybridimallien edistämiseksi.

Ohjelmassa työntekijät voivat suorittaa kursseja eri koulutusalueilla. Ohjelman kurssit olisi suoritettava enintään kuudessa kuukaudessa. Ne voisivat liittyä erityisesti kieleen mutta myös työntekijöiden ammatteihin liittyviin aiheisiin. Tällaisilla kursseilla työntekijät voivat saavuttaa korkeamman ammattitaidon tason valitsemassaan ammatissa, käytännön kokemukset mukaan lukien. Työntekijät voivat suorittaa osan koulutuksesta verkossa ja osan ulkomailla. Tätä varten he osallistuvat opetukseen ulkomaisissa oppilaitoksissa, esimerkiksi yliopistoissa, aikuisten keskiasteen oppilaitoksissa tai ammatillisissa koulutuskeskuksissa (riippuen maissa toimivista oppilaitoksista). Työnantaja on velvollinen vapauttamaan työntekijän tehtävistään ulkomaankokemuksen ajaksi ja osittain verkkokurssin ajaksi. Lisäksi työntekijän työpaikan on oltava turvattu hänen palatessaan. Työnantajan ei kuitenkaan tarvitse jatkaa työntekijän palkan maksamista tänä aikana. Sen sijaan elinkustannukset ulkomailla on katettava EU:n rahastosta. Myös terveydenhuolto ja sosiaaliturva olisi katettava.

Perustelu

Ulkomailla hankittu työkokemus hyödyttää kaikkia osapuolia: työntekijä voi kasvaa ihmisenä ja kehittyä työssään, ja työnantaja hyötyy työntekijän uudesta osaamisesta tämän palatessa. Lisäksi yritykset hyötyvät työntekijöidensä ulkomaankokemuksista, kun nämä siirtävät tietämystään kollegoilleen esimerkiksi järjestämällä koulutuksia.

Hybridimallien tarjoaminen on ratkaisevan tärkeää. Henkilöt, jotka ovat työelämässä tai joilla on lapsia, voivat usein lähteä ulkomaille vain lyhyeksi ajaksi. He tarvitsevat hybridimallien joustavuutta. Työnantajien kannalta on edullista, että työntekijöiden ei tarvitse olla pitkiä aikoja poissa töistä, kun nämä voivat hankkia osan oppimiskokemuksesta verkossa.

Tässä nimenomaisessa ohjelmassa emme suosittele työntekijöiden vaihtoa suoraan EU:n yritysten välillä kykyjenmetsästyksen ja aivovuodon riskin vuoksi. Haluamme edistää nimenomaan oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koulutuksentarjoajien kautta, emme työvoiman liikkuvuutta. Yritysten välinen vaihto voi kuitenkin olla arvokasta joillakin toimialoilla, ja sitä voidaan helpottaa muiden oppimiseen liittyvien liikkuvuusohjelmien avulla.

Suositus 6

**EU:N OHJELMA TYÖNTEKIJÖIDEN
OPPIMISEEN LIITTYVÄN LIKKUVUUDEN
HYBRIDIMALLIEN EDISTÄMISEKSI**

Suositus 7

Parannetaan kielten oppimista uusien teknologioiden avulla

Euroopan komission olisi investoitava teknologisten välineiden (tekoälyn) käyttöön oppimiseen liittyvän liikkuvuuden puitteissa kielten oppimisen täydentämiseksi. EU:n olisi investoitava lähioppimisen rinnalla digitaali-teknologiaan tukeakseen oppimiseen liittyvää liikkuvuutta. Suositus koskee oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen valmistautumista ja itse liikkuvuusjaksoa.

Teknologisten välineiden pitäisi olla maksuttomia. Uusia teknologioita tulisi hyödyntää erityisesti kielenoppimisen alkuvaiheessa. Uusia teknologioita olisi käytettävä siten, että ne tavoittavat kaikki oppimiseen liittyvää liikkuvuutta harjoittavat kansalaiset (esim. opiskelijat ja eläkeläiset).

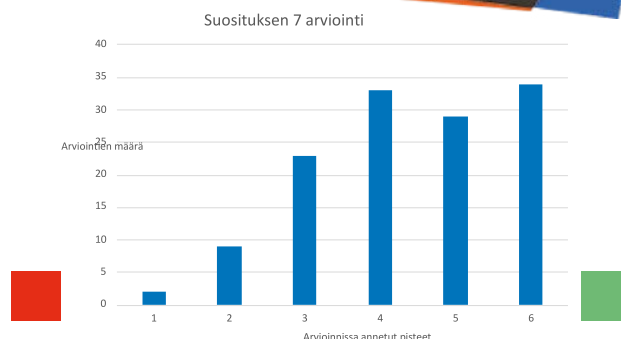
Euroopan komission olisi täydennettävä nykyistä EU Academy -alustaa uusimmilla tekoälyyn perustuvilla innovaatioilla sovelluksen avulla. Tekoälyn erityisiä käyttötarkoituksia voisivat olla oppiminen, sanaston vahvistaminen, synkronoitu tulkkaus ja sovelluksen käyttäjien välisen viestinnän mahdollistaminen.

Perustelu

Euroopan komission olisi hyödynnettävä uusinta teknologiaa kielten oppimisen parantamiseksi oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa. Tekoälyjärjestelmät voivat analysoida oppimisen onnistumista ja kehittää yksilöllisiä oppimishajelmia entistä nopeammin tarpeiden ja osaamisen perusteella.

Suositus 7

PARANNETAAN KIELTEN OPPIMISTA
UUSIEN TEKNOLOGIOIDEN AVULLA

Hyväksymisaste: 74 %

Suositus 8

Mainostetaan ja edistetään kieliohjelmaa

Euroopan komission olisi mainostettava tehokkaammin omia kieliohjelmiään ja edistettävä kansallisella ja alueellisella tasolla olemassa olevia kieliohjelmiä.

Kohderyhmänä ovat kaikki henkilöt, jotka haluavat osallistua oppimiseen liittyviin liikkuvuusohjelmiin ja hyödyntää koti- ja isäntämaissaan kansallisella ja alueellisella tasolla jo olemassa olevia kieliohjelmiä.

I) Ennen oleskelua:

EU:n olisi mainostettava kieliohjelmiään sähköpostitarjouksilla, kohdennetulla markkinoinnilla sosiaalisessa mediassa ja suhdetoiminnalla.

Olisi kehitettävä mentorointiohjelma. Nimetty mentori antaisi tukea kielitaidon parantamiseen ennen oppimiseen liittyviä liikkuvuusjaksoja.

Lisäksi olisi kehitettävä lähettiläsohjelma sellaisten henkilöiden kanssa, jotka ovat jo osallistuneet oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen. Lähettiläät tiedottaisivat oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja mainostaisivat sitä kouluissa, yliopistoissa ja yrityksissä sekä jakaisivat kokemuksiaan kielten oppimisesta.

II) Oleskelun aikana:

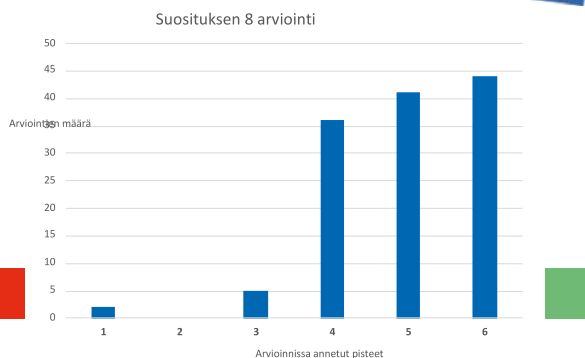
Mentori antaa paikallista tukea osallistujan saapuessa kohteeseen. Mentorointiohjelma sisältää kulttuuriin ja kieleen liittyviä aineksia oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuvan avuksi.

Perustelu

Tilastojen (Flash-eurobarometri, 2020) mukaan kielen oppiminen on yksi suurimmista esteistä, joka estää ihmisiä osallistumasta liikkuvuusohjelmiin oppimistarkoituksessa.

Suositus 8

MAINOSTETAAN JA EDISTETÄÄN
KIELIOHJELMIA

Hyväksymisaste: 92 %

Suositus 9

Erasmus+ -tiedotuskeskusten ja -palvelujen käyttöönotto ja mukauttaminen

Erasmus+ -ohjelmaa koskevan tiedon saatavuus ja yhdenmukaistaminen ovat mielestämme keskeisen tärkeitä tekijöitä. Ehdotamme, että Erasmus+- ja Erasmus-ohjelmien määrärahoja korotetaan suhteellisesti ja ohjataan aikuisten liikkuvuuteen ja että perustetaan Erasmus+ -toimistoja hyödyntäen jäsenvaltiokohtaisia olemassa olevia infrastruktuureja. Tarkoitamme kansallisia ja paikallisia infrastruktuureja, jotka liittyvät erityisesti kohdeväestöön: muuhun kuin työssäkäyvään väestöön, työssäkäyvään väestöön tai nuoriin. Keskitymme erityisesti aikuisiin siellä, missä he osallistuvat oppimishjelmiin (työnvälitystoimisto, postitoimisto, urheiluseurat, sosiaaliset ohjelmat, paikalliset yhdistykset, aikuisille liikuntarajoitteisille tarkoitettujen keskuksien jne.). Unionin elimen alainen kansallinen viiterakenne koordinoisi näitä toimistoja ja toimisi yhteyspisteenä tarjottavia palveluja koskevan tiedon levittämiseksi paikallisille toimistoille. Näiden paikallisten toimistojen mainostamiseksi suosittelemme, että niiden tasolla toteutetaan jäsenneiltyä unionin viestintää, jossa tiedotetaan toimistojen olemassaolosta ja tarjottavista palveluista kaikki viestintäkanavat huomioon ottaen.

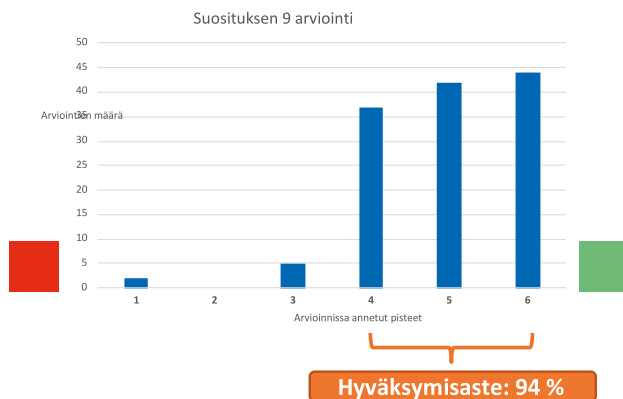
Perustelu

Kun otetaan huomioon unionin ohjelmien (esimerkiksi Eurodesk ja Europe Direct) kirjo, Erasmus+ -ohjelmaa koskevan tiedon saatavuus ja yhdenmukaistaminen vaikuttaa meistä ratkaisevalta. Paikalliset toimistot voisivat tarjota monenlaisia palveluja (koordinoituna kansallisen kehyksen kanssa):

- Yhteyden luominen isäntämaassa käytettävissä olevaan verkostoon, jotta voidaan tarjota tukea saapumishetkestä alkaen (kielituki ja hallinnollinen tieto sekä matkoja, majoitusta, terveydenhuoltoa, psykologista tukea jne. koskeva neuvonta) ja koko oleskelun ajan osallistujien erityisten tarpeiden mukaisesti.
- Erityisen huomion kiinnittäminen majoitukseen: yhteinen paikallinen tietokanta, joka sisältää tietoa saatavilla olevista, kohtuuhintaisista ja suositelluista majoitusvaihtoehdoista ja jossa keskitytään erityisesti näiden asumisvaihtoehtojen esteettömyyteen kaikkien, myös vammaisten, kannalta.
- Muuttajan erityisiin tarpeisiin liittyvä erityinen taloudellinen tuki: terveydenhuolto (psykologinen ja fyysinen apu), lastenhoitoapu ja matkat.
- Kielitukijärjestelmä ennen vaihtoa ja sen aikana.
- Erityistarpeisten henkilöiden asumisen ja liikkumisen esteettömyyteen keskittyvän tuki- ja tietopalustan luominen, jotta he voivat saada ohjausta ja neuvontaa koko oleskelunsa ajan.

Suositus 9

ERASMUS+ -TIETOKESKUSTEN JA
-PALVELUJEN KÄYTTÖÖNOTTO JA
MUKAUTTAMINEN

Suositus 10**Varmistetaan räätälöity taloudellinen tuki kaikille oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuville**

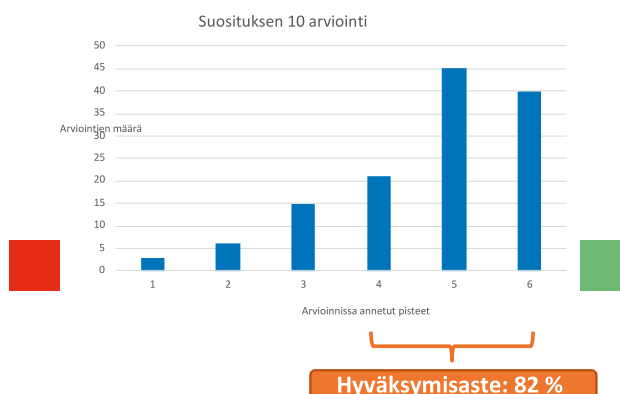
Suosittelomme, että kokonaismäärärahoja korotetaan, jotta resursseja voidaan jakaa osallistavammin ja laajemmin oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuville (mukaan lukien opiskelijat, harjoittelijat ja työntekijät, mutta myös yritykset ja pienyritykset). Kaikille olisi tarjottava mahdollisuus saada taloudellista tukea, ja määrän olisi perustuttava sosioekonomisiin tekijöihin: isäntämaan elinkustannuksiin, osallistujien taloudellisiin edellytyksiin sekä fyysisiin vammoihin ja sairauksiin liittyviin erityistarpeisiin. Tämä olisi toteutettava kehittämällä yhteisiä eurooppalaisia myöntämisperusteita, joissa keskitytään oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmiin hakevien henkilöiden yksilöllisiin taustoihin ja sosioekonomisiin tarpeisiin (arvosanoja huomioon ottamatta). Lisäksi taloudellista tukea siirretään yksittäisille osallistujille koko prosessin ajan. Näiden korotettujen määrärahojen avulla haluamme myös kannustaa työntekijöiden vaihtoon yritysten välillä työntekijöiden taloudellisten tarpeiden ja yritysten koon mukaan. Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmiin osallistuvia henkilöitä arvioivalle henkilöstölle olisi maksettava työstä taloudellisia korvauksia.

Perustelu

Tämä tekee koulutukseen liittyvän liikkuvuuden järjestelmästä tasa-arvoisemman, osallistavamman ja esteettömämmän kaikille erilaiset taustat omaaville Euroopan unionin asukkaille, jotka haluavat osallistua oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen, ja poistaa osallistumisen merkittävimmät taloudelliset esteet.

Suositus 10

**VARMISTETAAN RÄÄTÄLÖITY TALOUDELLINEN
TUKI KAIKILLE OPPIMISEEN LIITTYVÄÄN
LIKKUVUUTEEN OSALLISTUVILLE**

Suositus 11

Lähettiläitä liikkuvampaa Eurooppaa varten

Suosittellemme lähettiläsohjelman perustamista jokaiseen EU-maahan. Lähettiläät vastaavat nykyisten oppimiseen liittyvien liikkuvuusohjelmien mainostamisesta ja edistämisestä. Lähettiläät mainostavat liikkuvuutta ulkomailla kaikentyyppisille kohderyhmille (lapsille, opiskelijoille, oppijoille, työntekijöille, senioreille) ja kaiken tyyppisissä organisaatioissa (kouluissa, yliopistoissa, yrityksissä, yhdistyksissä jne.). Kyseessä on kokopäivätyö, josta maksavat kansalliset Erasmus-toimistot. Näiden toimistojen määrärahoja jaetaan uudelleen lähettiläiden työn asettamiseksi etusijalle. Määrärahat mukautetaan kunkin maan tarpeisiin (esim. asukkaiden määrään ja niiden ihmisten määrään, jotka ovat jo liikkuvuusohjelmien edunsaajia).

Lähettiläällä on jo liikkuvuudesta saatua kokemusta, jota hän voi jakaa. Hänen olisi oltava ennakkoluuloton ihminen, jolla on hyvät viestintätaidot. Lähettiläiden olisi heijastettava niiden henkilöiden profiilien monimuotoisuutta, jotka voivat lähteä ulkomaille, jotta kukin ryhmä voi samaistua heihin.

Lähettiläänä voi olla pitkän aikaa. Kannattaa kuitenkin rekrytoida säännöllisesti uusia ihmisiä, jotka ovat hiltain saaneet kokemusta oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta. Lähettiläsohjelman yhteydessä toteutetaan hyvää viestintää (esim. sosiaalisissa verkostoissa ja tiedotuskampanjoissa).

Perustelu

Monissa Euroopan maissa ihmiset eivät ole edes tietoisia oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksista. Ihmiset ovat usein epävarmoja ja pelkäävät ulkomaankokemuksia. On tärkeää herättää uteliaisuutta ja hälventää ulkomaille lähtemiseen liittyvää pelkoa. Erasmus+ on pitkälti kohdennettu tietyille ryhmille, kuten opiskelijoille. Opiskelijat ymmärtävät hyvin, miten Erasmus+ toimii, mutta muut ryhmät (muut kuin korkeasteen opiskelijat) ovat hieman jääneet oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksien ulkopuolelle. Tietoa on saatavilla paljon, mutta se ei tavoita ihmisiä. Lähettiläät voisivat auttaa yhdistämään ihmisiä siihen, mitä on jo tarjolla. Asiakirjan lukemista tehokkaampaa on se, että voi puhua suoraan jonkun kanssa, joka voi rauhoittaa mieltä ja vastata kysymyksiin.

Suositus 11

LÄHETILÄITÄ LIIKKUVAMPAA EUROOPPAA VARTEN

Suositus 12

Tukihenkilöt helpottamaan asettumista kohdemaahan

Suosittellemme, että liikkuvuusohjelmiin osallistuvat toivotetaan ohjelmien puitteissa tervetulleiksi kohdemaahan ja että heidän kotoutumistaan helpottamaan perustetaan tukihenkilöiden verkosto. Tukihenkilö on kohdemaassa asuva henkilö, joka tuntee paikallisen kulttuurin ja on halukas auttamaan tulokasta tämän oleskelun aikana. Tukihenkilö vastaa osallistujan tukemisesta ennen lähtöä (tiedot majoituksesta, matkoista, hallinnollisista menettelyistä jne.). Hän auttaa tulokasta oleskelun aikana erityisesti paikallisten menettelyjen osalta. Lisäksi hän auttaa osallistujaa kehittämään sosiaalista elämäänsä kohdemaassa. Tukihenkilöt toimivat vapaaehtois pohjalta, mutta osa heidän kuluistaan korvataan. Kotoutumista tukevia verkostoja on jo olemassa (ESN, Erasmus Mundus, Europeers jne.), mutta vain opiskelijoita varten. Ehdotamme, että verkostoja vahvistetaan, yhdistetään ja laajennetaan koskemaan muitakin ryhmiä (kuten lapsia, työntekijöitä, senioreita ja oppijoita). Alustan perustaminen voisi helpottaa yhteyksien luomista tukihenkilöiden ja tulokkaiden välille.

Perustelu

Ihmiset voivat tuntea olevansa eristyksissä liikkuvuusvaihtonsa aikana. Tukihenkilöt voisivat saada heidät tuntemaan olonsa varmemmaksi ja mukavammaksi. Tiedon saaminen ennen ulkomaille lähtöä voisi olla erittäin hyödyllistä, ja se voisi vähentää ulkomaille lähdön aiheuttamaa pelkoa. Osallistujilla olisi kaikki tieto kohdemaasta, ja he tietäisivät, että joku odottaa heitä heidän saapuessaan sinne. Se voisi rauhoittaa sekä ulkomaille lähteviä että heidän perheitään, etenkin heidän vanhempiaan. Tukihenkilöt olisivat erityisen tärkeitä niille, joiden oppimiseen liittyvä liikkuvuus toteutetaan ei-akateemisissa oppilaitoksissa tai maaseutualueilla.

Suositus 12

TUKIHENKILÖT HELPOTTAMAAN
ASETTUMISTA KOHDEMAAHAN

Suositus 13**Vihreämpää oppimiseen liittyvää liikkuvuutta!**

Suosittellemme, että kaikille oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuville tarjotaan kannustimia, jotta vihreän liikenteen käyttäminen olisi halvempaa (vastaanottavaan maahan muuttaessa ja siellä asuessa). Nämä vaihtoehdot antaisivat osallistujille myös mahdollisuuden noudattaa kohdemaissa halvempaa ympäristöystävällistä elämäntapaa esimerkiksi käyttämällä työmatkoihin ympäristöystävällisiä liikennevälineitä ja asumalla ympäristöystävällisissä hotelleissa. Euroopan komission olisi tiedotettava asianmukaisesti näistä ympäristöystävällisistä vaihtoehdoista, ennen kuin osallistujat lähtevät kohdemaahan.

Perustelu

Oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuvia on taloudellisten kannustimien avulla kannustettava käyttämään vihreitä liikennemuotoja toiseen maahan lähtiessään mutta myös tässä uudessa maassa oleskellessaan.

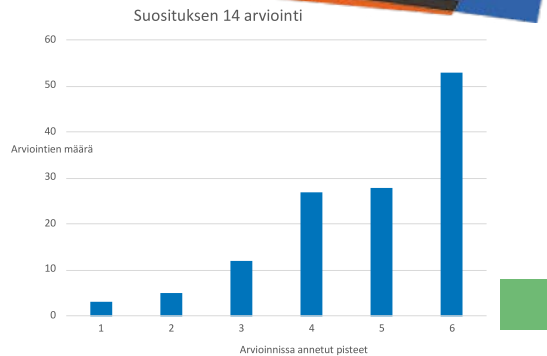
Suositus 13**VIHREÄMPÄÄ OPPIMISEEN LIITTYVÄÄ LIKKUVUUTTA!**

Suositus 14**Tunnustetaan opettajien rooli oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa**

Suosittellemme, että oppilaita oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa tukevat opettajat tunnustetaan virallisesti "kansainvälisiksi koordinaattoreiksi". Heidän olisi saatava korvaus ylimääräisestä työtaakasta ja käytetystä ajasta. Heidän olisi oltava helposti tunnistettavissa oppilaitoksessaan, ja heidän olisi saatava koulutusta ja sertifiointi. Tämän pitäisi kannustaa heitä neuvomaan ja auttamaan oppilaita oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmissa, myös hallinnollisissa menettelyissä, ja välittämään samalla eurooppalaisia arvoja ja eurooppalaista visiota. Näitä kansainvälisiä koordinaattoreita olisi pidettävä luotettavina. Heidän olisi järjestettävä oppimiseen liittyvää liikkuvuutta edistävää toimintaa koko vuoden ajan.

Perustelu

Opettajia olisi arvostettava ja heidän olisi saatava tunnustusta ylimääräisestä työstään ja siitä, että he tarjoavat parempaa ja helpommin saatavaa tietoa ja ohjausta käytettävissä olevista mahdollisuuksista.

Suositus 14**TUNNUSTETAAN OPETTAJIEN ROOLI
OPPIKESKUSTEN LIITTYVÄSSÄ LIIKKUVUudessa**

Hyväksymisaste: 84 %

Suositus 15

Taloudellista tukea työntekijöiden ammatillista kehittymistä varten

Suosittellemme, että EU tarjoaa taloudellisia kannustimia

- pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka haluavat lähettää työntekijöitään ulkomaille koulutukseen, jotta nämä tuovat tietämyksensä kotiin kollegoilleen ja kumppaneilleen
- työntekijöille (sekä työttömille että epävarmoissa työsuhteissa oleville), jotka lähtevät koulutukseen liittyvälle liikkuvuusjaksolle vastaanottavaan yritykseen päivittääkseen osaamistaan ja edistääkseen uraansa. Vastaanottava yritys saa myös virallisen EU:n logon verkkosivuaan varten.

Taloudellinen tuki kattaisi työntekijöiden kiinteät kulut (kuten majoituksen ja matkat). EU, yritykset, työntekijä tai työnvälitystoimisto voivat yhteisrahoittaa oppimisvaihdon, jotta työntekijä tai yritys ottaa sen vakavasti. Yhteisrahoituksen taso riippuu oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tyypistä ja tuensaajista. Näitä oppimisvaihtoja toteutetaan myös yksityisen sektorin (kuten kansalaisjärjestöjen, yritysten tai organisaatioiden) ja julkisen sektorin (kuten laitosten tai EU:n) välillä sekä muuntyyppisten toiminta-alojen välillä. Ammattiliitot ja työntekijäjärjestöt voivat tukea ohjelmien kehittämistä.

Perustelu

Tällä tavalla mikä tahansa yritys taloudellisista mahdollisuuksista riippumatta voi saada työntekijänsä osallistumaan vaihto-ohjelmiin osaamisensa parantamiseksi. Lisäksi mikä tahansa yritys, joka haluaa vastaanottaa työntekijän, voi tehdä niin joutumatta maksamaan työntekijän oleskelua tai palkkaa.

Suositus 15

TALOUDELLISTA TUKEA TYÖNTEKIJÖIDEN AMMATILLISTA KEHITTYMISTÄ VARTEN

Suositus 16

Tietoa työntekijöiden liikkuvuudesta Euroopassa

Suosittellemme, että EU luo tietöalustan, jolle kerätään oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia kaitentyyppisten sektorien (yksityisen, julkisen jne.) työntekijöitä varten, ja ylläpitää sitä. Alustan tarkoituksena on saattaa yhteen yritykset ja työntekijät, ja sen olisi oltava yleisesti käytettävissä. Kukin osallistuja rekisteröi portfolionsa: isänniksi haluavat yritykset esittävät, mitä ne voivat tarjota, ja työntekijät kertovat, mitä heillä on annettavanaan ja mitä he haluavat oppia. Alusta sisältää myös tietoa erityyppisestä saatavilla olevasta rahoituksesta ja linkkejä muille asiaan liittyville sivustoille. Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmaan osallistuneiden työntekijöiden olisi laadittava kokemuksistaan raportti ja jaettava se muille. Tämä alusta auttaisi koordinoimaan paremmin työntekijöiden vaihtoa ja hallitsemaan hallinnollisia menettelyjä järkevämmin ja yhdenmukaisemmin.

Perustelu

Alustan avulla työnantajat voisivat vaihtaa tietoa mahdollisuuksista ja tavoista toteuttaa vaihtoja. Lisäksi se olisi yhteinen tila, jossa työntekijät voisivat nähdä, mitä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia markkinoilla on tarjolla.

Suositus 16

TIETOA TYÖNTEKIJÖIDEN LIIKKUVUUDESTA EUROOPASSA

Suositus 17**Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevat kohdennetut tiedotuskampanjat**

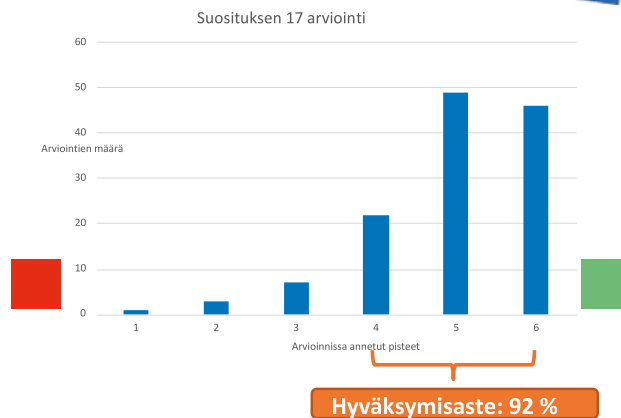
Suosittellemme pienempiä, kohdennettuja tiedotuskampanjoita kahdelle eri kohderyhmälle: a) teini-ikäisille/ opiskelijoille ja b) aikuisille (ammattilaisille, työntekijöille jne.). Kumpaakin ryhmää varten tarvitaan erilainen lähestymistapa. Ensimmäinen väline, jota voisimme käyttää, ovat lähettiläät, joilla on aiempaa kokemusta oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja jotka mainostavat sitä sekä teini-ikäisille että aikuisille/ammattilaisille jakamalla ”menestystarinoita”. Tämä toimenpide voisi olla tehokas myös sellaisten ryhmien kuin ikääntyneiden kohdalla. Lähettiläillä voisi olla työpisteet kaupungintaloilla, ja he voisivat vierailla kouluissa ja muissa paikoissa. Mukana olisi oltava henkilö, joka on erikoistunut oppimiseen liittyvän liikkuvuuden teknisiin ja käytännön näkökohtiin. Toisen välineen, joka keskittyisi opiskelijoihin ja nuoriin, voisivat muodostaa hybridit ja luovat tavat opiskelijoiden ja nuorten tavoittamiseksi, kuten sosiaalinen media (aihetunnisteet, verkkotiedotus jne.) ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevat fyysiset tietopaketit. Tämän tyyppinen kampanja voisi johtaa tiedon leviämiseen laajemmalle ja ”lumipalloilmiöön”.

Perustelu

Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevan tiedon puute tekee siihen osallistumisesta mahdotonta. Tiedon saatavuus lisää osallistujien määrää.

Suositus 17

**OPPIMISEEN LIITTYVÄÄ LIKKUVUUTTA
KOSKEVAT KOHDENNETUT
TIEDOTUSKAMPANJAT**

Suositus 18

Toimet syrjimättömyyden edistämiseksi oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa

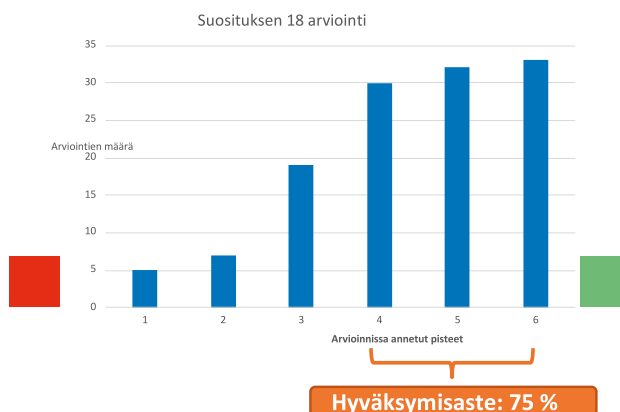
Teemme eron kouluissa opiskelevien nuorten ja työpaikoilla työskentelevien aikuisten välillä, ja keskitymme ongelmien ratkaisemiseen molemmissa ympäristöissä. Varmistamme, että koulut ja työpaikat ovat teini-ikäisille ja ammattilaisille syrjimättömiä tiloja monenlaisten tekijöiden, kuten iän, sukupuolen, terveydentilan, seksuaalisen suuntautumisen ja uskonnon, osalta. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Euroopan komission on osoitettava varoja ja resursseja mukana oleville eri osapuolille: isäntäperheille teini-ikäisten osalta ja yrityksille ja kansalaisjärjestöille aikuisten osalta. Tarvetta on seuraaville toimille: Isäntäperheiden ja yritysten olisi oltava valmiita toimimaan isäntänä, ja niiden olisi saatava koulutusta kulttuurien välisiin kysymyksiin erikoistuneilta henkilöiltä (asiamiehiltä). Tämä on erityisen tärkeää haavoittuvampien ryhmien kohdalla. Nämä toimet voivat auttaa parantamaan liikkuvuuskokemusta ja minimoimaan syrjintää. Lisäksi perheille ja yrityksille olisi tarjottava toimivia kannustimia lisätueksi.

Perustelu

On tärkeää taata liikkuvien oppilaiden ja aikuisten turvallisuus ja ”yhtenäisyys moninaisuudessa”.

Suositus 18

TOIMET SYRJIMÄTTÖMYYDEN
EDISTÄMISEKSI OPPIMISEEN LIITTYVÄSSÄ
LIIKKUVUUDESSA

Suositus 19**Voitetaan ennakkoluuloja edistämällä Erasmus+ -vaihtojen tasaisempaa jakautumista**

Jotta kansalaisia voitaisiin kannustaa hakemaan useammanlaisiin Erasmus+ -kohteisiin, suosittelemme toimia kahdella tasolla:

1. EU:n oppilaitosten tasolla: Suosittelemme, että komissio laatii periaatteita, jotka Erasmus+ -ohjelmaan osallistuvien oppilaitosten on otettava huomioon, kun ne päättävät kumppanuussopimuksista muiden oppilaitosten kanssa ja uusivat niitä.

Tämän täydentämiseksi komissio voisi myös perustaa verkkoalustan, jolla hakijat voivat ilmoittaa esimerkiksi kiinnostuksenkohteensa, kielensä ja mieltymyksensä ja saada tämän jälkeen ehdotuksia heille sopivista kohteista. Tällainen ehdotuksia tarjoava järjestelmä voisi lisätä kohteiden moninaisuutta rohkaistamalla ihmisiä lähtemään paikkoihin, joita he eivät muuten olisi harkinneet.

2. Jäsenvaltioiden tasolla: Suosittelemme, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia lisätäkseen vastaanottamiensa Erasmus+ -osallistujien lukumäärää. Jäsenvaltiot voisivat kannustaa kansallisia oppilaitoksiaan tarjoamaan enemmän kursseja englanniksi.

Perustelu

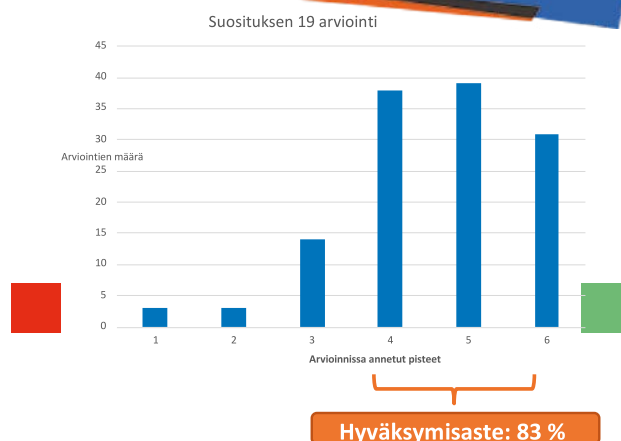
Tämä suositus on tärkeä lähinnä kahdesta syystä:

Jos tietyt jäsenvaltiot/kohteet katsotaan vähemmän houkutteleviksi, saatavilla olevia Erasmus+ -paikkoja saat-
taa jäädä hyödyntämättä. Tietyt maat, kuten Espanja, houkuttelevat hyvin monia hakijoita. Erasmus-paikkoja
olisi tarjolla enemmän, jos ihmisiä rohkaistaisiin lähtemään erilaisiin kohteisiin.

Toiseksi, jos ihmiset lähtevät uusiin paikkoihin, joista heillä ei ole ollut paljon tietoa, tai jos he tutustuvat
uusiin kulttuureihin, he myös ymmärtävät paremmin muita kulttuureja, mikä auttaa esimerkiksi voittamaan
ennakkoluuloja.

Suositus 19

**VOITETAAN ENNAKKOLUULOJA
EDISTÄMÄLLÄ ERASMUS+ -SIJOITUSTEN
TASAISEMPAA JAKAUTUMISTA**

Suositus 20

Arvioidaan työntekijöiden ja työnantajien kohtaamia hallinnollisia esteitä ja niiden poistamista

Suosittelimme, että Euroopan komissio tekisi arvion esteistä, joita työntekijät kohtaavat osallistuessaan oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ohjelmiin (esimerkiksi sosiaaliturvamaksut tai eläkkeet). Arviossaan komission olisi myös otettava huomioon työnantajien tarpeet ja motivaatio, jotka liittyvät niiden työntekijöiden lähettämiseen ulkomaille. Arvion pohjalta komissio voisi ehdottaa lisätoimia esteiden poistamiseksi.

Perustelu

On olemassa riski, etenkin työntekijöiden osalta, että he eivät voi lähteä ulkomaille, koska esimerkiksi sosiaaliturvaan tai eläkkeeseen liittyviä hallinnollisia esteitä on liikaa. Voivatko he helposti siirtää etuuksia jäsenvaltioiden välillä? Kansalaisia on tuettava näiden hallinnollisten haasteiden kohtaamisessa. Tästä syystä suosittelimme, että Euroopan komissio toteuttaa tutkimuksen näistä haasteista, jotta niihin voidaan puuttua tehokkaasti.

Suositus 20

ARVIoidaan TYÖNTEKIJÖIDEN JA TYÖNANTAJIEN KOHTAAMIA HALLINNOLLISIA ESTEITÄ JA NIIDEN POISTAMISTA

Suositus 21

Erasmus+ -ohjelmaa koskevan kohdennetun viestintästrategian edistäminen

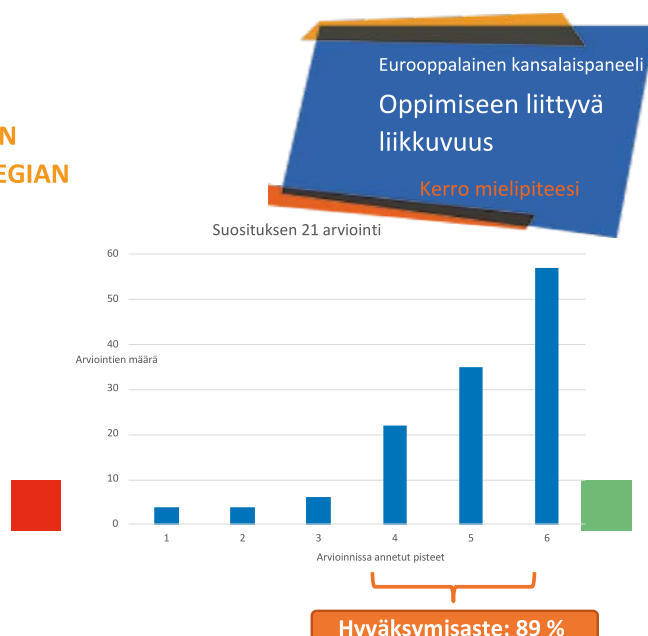
Suosittellemme, että kaikkien EU:n kansalaisten olisi kolmen vuoden kuluessa tultava tietoisiksi Erasmus+ -ohjelmasta. Tämä olisi toteutettava laatimalla tehokas viestintästrategia, jonka kohteina ovat erityiset ryhmät, jotka eivät tunne Erasmus+ -ohjelmaa ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja. Näihin ryhmiin kuuluvat muun muassa vammaiset, työntekijät, työttömät, taloudellisesti heikommassa asemassa olevat, maaseudulla asuvat, henkilöt, joilla ei ole korkea-asteen koulutusta, sekä henkilöt, jotka ovat vaarassa syrjäytyä sosiaalisesti.

Perustelu

Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia ja ohjelmia on monia, kuten Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot. Lisäksi saatavilla on jo Erasmus+ -alustan ja Erasmus+ -sovelluksen kaltaisia tietolähteitä. Tämä tieto ei kuitenkaan ole helposti saatavilla eikä tavoita kaikkia asiaankuuluvia ryhmiä. Tästä syystä suosittelemme, että asetetaan tavoitteeksi kaikkien EU:n kansalaisten tavoittaminen kolmen vuoden kuluessa laatimalla räätälöityjä kampanjoita sellaisten erityisten kohderyhmien tavoittamiseksi, jotka eivät ehkä pysty saavuttamaan tällä hetkellä saatavilla olevaa tietoa tai hyötymään siitä.

Suositus 21

ERASMUS+ -OHJELMAA KOSKEVAN
KOHDENNETUN VIESTINTÄSTRATEGIAN
EDISTÄMINEN

YHTEYDENOTOT EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi).

Yhteydenotot puhelimitse tai kirjallisesti

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 6 7 8 9 10 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),
- soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696, tai
- verkkolomakkeella (european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_fi).

TIETOA EU:sta

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla (european-union.europa.eu).

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata verkosta (op.europa.eu/fi/web/general-publications/publications). Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1951 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa (eur-lex.europa.eu).

EU:n avoin data

Eurooppalaisen datan portaali (data.europa.eu) tarjoaa pääsyn EU:n toimielinten, elinten ja virastojen avoimiin data-aineistoihin. Data on ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä maksutta sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten. Portaalissa on myös runsaasti Euroopan maiden data-aineistoja.

